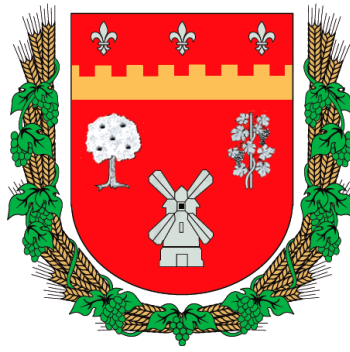

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Болградської
районної ради
27.02.2025 №190-VIII

ПРОГРАМА
соціально-економічного та культурного розвитку
Болградського району на 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РАЙОНУ.....	4
II. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ.....	6
III. ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ БОЛГРАДСЬКОГО РАЙОНУ.....	34
IV. ЦІЛІ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	36
4.1. Промисловість	36
4.2. Агропромисловий комплекс.....	37
4.3. Житлово-комунальна та дорожньо-транспортна інфраструктура.....	38
4.4. Капітальні інвестиції.....	40
4.5. Фінансові ресурси.....	40
4.6. Міжнародне співробітництво.....	41
4.7. Ринок праці.....	41
4.8. Доходи населення.....	42
4.9. Соціальний захист населення.....	43
4.10. Надання адміністративних послуг та цифровізація	44
4.11. Державна система захисту прав дітей.....	44
4.12. Гуманітарна сфера.....	44
4.12.1. Освіта.....	44
4.12.2. Фізична культура і спорт.....	45
4.12.3. Культура і туризм.....	45
4.12.4. Охорона здоров'я.....	46
V. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ І ДОСЯГНЕННЯ ПОСТАВЛЕНИХ ЦІЛЕЙ.....	47
Додаток 1 Районні програми, реалізація яких здійснюватиметься в 2025 році.....	48
Додаток 2 Перелік діючих програм в територіальних громадах Болградського району у 2025 році.....	49

ВСТУП

Програма соціально-економічного розвитку Болградського району на 2025 рік (далі – Програма) розроблена з метою аналізу соціально-економічної ситуації в районі за попередній період та визначення пріоритетів і основних напрямків поліпшення соціально-економічного та інвестиційного потенціалу району, підвищення рівня і якості життя населення, забезпечення дотримання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина.

Програма розроблена Болградською районною державною адміністрацією з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування у взаємодії з територіальними органами центральних органів виконавчої влади, суб'єктами господарювання, науковою спільнотою та громадськими організаціями.

Методологічною основою розробки Програми є Закон України «Про місцеві державні адміністрації», Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Закон України «Про засади державної регіональної політики», постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету», постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та використання місцевих бюджетів у період воєнного стану», розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 року № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні».

Програма розроблена відповідно до основних напрямів розвитку, визначених у Національній економічній стратегії на період до 2030 року, Державній Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, Стратегії відновлення та розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки, базується на основних заходах Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2025 рік та враховує районні програми, а також програмні документи соціально-економічного розвитку територіальних громад району на 2025 рік.

Програма визначає цілі, завдання та заходи соціально-економічного розвитку району на 2025 рік та передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування задля створення у 2025 році сприятливих умов для соціально-економічного розвитку Болградського району.

Виконання заходів Програми дозволить забезпечити відновлення економічного розвитку в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, стимулюватиме залучення інвестицій, сприятиме поліпшенню якості життя населення, всебічній підтримці Збройних Сил України, соціальній адаптації Захисників і Захисниць України.

У Програмі наведено аналіз та тенденції економічного і соціального розвитку району за 2024 рік на підставі оперативних даних, даних державної статистичної звітності, бюджетних установ, організацій, структурних підрозділів районної державної адміністрації та інших джерел.

Основними пріоритетними напрямки Програми є:

Розвиток реального сектору економіки – створення умов для інвестиційної привабливості та розвитку міжнародної співпраці, підтримка фермерських господарств, малого та середнього бізнесу, створення нових робочих місць.

Соціальний та гуманітарний розвиток – доступ до якісної освіти та медицини, розвиток культури і спорту, забезпечення правового і соціального захисту вразливих верств населення, реінтеграція ветеранів, ветеранок та членів їхніх сімей.

Розвиток інфраструктури – просторове планування територій, будівництво і ремонт доріг та комунікацій, енергозабезпечення, забезпечення доступу до якісної питної води та каналізації, покращення якості комунальних послуг, енергоефективність та енергонезалежність.

Екологічний розвиток – збереження природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля, розумне поводження з відходами.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РАЙОНУ

Географічне розташування.

Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» утворено Болградський район до складу якого входять 99 населених пунктів, які об'єднані у 10 територіальних громад: Арцизька, Болградська міські, Буджацька, Бессарабська селищні, Василівська, Городненська, Криничненська, Кубейська, Павлівська, Теплицька сільські територіальні громади.

Болградський район розташований у північно-західній частині Одеської області. На заході та на півночі межує з Республікою Молдова, на півдні та на сході з Ізмаїльським та Білгород-Дністровським районами Одещини.

Адміністративним центром Болградського району є місто Болград, що розташоване на східному березі найбільшого прісноводного озера України – озера Ялпуг, на відстані 234 км від обласного центру – міста Одеси.

Сучасна Болградщина – це один з ключових аграрних, промислово-транспортних, національно-культурних районів Одеської області. Через територію району проходять транспортні шляхи державного та міжнародного значення, що з'єднують його з іншими регіонами України, Молдови і Румунії. Район перетинає залізнична гілка Рені-Кишинів, на відстані 42 км розташована залізнична станція Ізмаїл. Важливим фактором є безпосередня близькість району до головної транспортної артерії Європи – річки Дунай і українських портів: Ізмаїл, Рені та Кілія, відстань до яких відповідно 42, 86 і 105 км.

Населення. Історія Болградського району тісно пов'язана з німецькими колоністами та болгарськими переселенцями, які у першій половині ХІХ ст. оселилися на території Південної Бессарабії. В 1810-1830 роках в Буджацьких степах Південної Бессарабії з'явилися перші степові містечка, засновані німцями-колоністами. У цей же час, залишаючи Османську імперію внаслідок важкого соціально-економічного й політичного становища та національно-визвольної боротьби, значна кількість болгарських емігрантів теж оселилася на теренах Південної Бессарабії, і з часом склала відносну більшість серед мешканців регіону, здійснивши значний вплив на соціально-економічні та етнокультурні процеси. Саме болгари стали основоположниками культури району, зберегли свою мову, звичаї та релігію. Проте, з часом до болгар долучилися представники інших народів – українці, гагаузи, молдавани, албанці, греки, що ще більше збагатило культурний ландшафт району. Така етнічна різноманітність зберіглася і дотепер, основними національностями, що проживають в районі є болгари (46%), українці (24%), гагаузи (10%), молдавани (9%), албанці (2%) та інші (9%). Загальна чисельність населення району складає 144 159 осіб, з них сільського – 102 929 осіб та міського – 41 230 осіб.

Земельні та природні ресурси. Головне природне багатство району – земельні ресурси, які представлені середньо- і слабгумусними чорноземами і характеризуються високим вмістом гумусу, що забезпечує високу родючість. Загальна площа Болградського району складає 449,456 тис. га, з яких 384,561 тис. га землі сільськогосподарського призначення, з

них 366,155 тис. га (81,5%) сільськогосподарські угіддя: рілля – 308,132 тис. га, багаторічні насадження – 14,5 тис. га, сіножатті та пасовища – 43,53 тис. га.

В Болградському районі переважно на території Арцизької громади наявні наступні корисні копалини: каміння-черепашник, пісок та глина для виробництва цегли, також наявні запаси мінеральних вод. В Болградській громаді присутні потужні піщано-глинисті прісноводні відкладення з шарами гальки та гравію. Велику цінність представляють величезні поклади сапропелю на дні озера Ялпуг.

Район також займає лідируюче місце в Одеській області за екологічною чистотою, що забезпечується озерами, лісовими насадженнями та степовими просторами.

Просторове планування. У 2020 році, із прийняттям Верховною Радою Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель», територіальні громади отримали право планувати майбутнє використання всієї своєї території (як в межах, так і за межами населених пунктів). Просторове планування реалізується через розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів і детальних планів території, їх оновлення та внесення змін до них.

В Болградському районі поки що не розроблено жодного Комплексного плану просторового розвитку. Водночас 3 територіальні громади прийняли рішення про його розроблення – це Арцизька міська, Криничненська сільська та Теплицька сільська територіальні громади. Лише в 7 населених пунктах району наявна містобудівна документація (розроблені генеральні плани населених пунктів) – це місто Арциз та села Володимирівка, Євгенівка, Підгірне, Рівне, Каракурт, Новий Каракурт.

Відсутність необхідного фінансування в органах місцевого самоврядування уповільнює процес розробки планувальної документації територіальних громад.

При розробці документації щодо просторового планування доцільно орієнтуватися на Стратегію Європейського Союзу для Дунайського регіону (Дунайську стратегію), схвалену Єврокомісією у 2011 році, відповідно до якої основними принципами планування розвитку нашого регіону мають бути:

- *захист навколишнього середовища (довкілля)* – управління екологічними ризиками; збереження біорізноманіття, ландшафтів; якість водних ресурсів, повітря та ґрунтів;
- *сприяння добробуту* – конкурентоздатність підприємств; інвестування в людський потенціал; розвиток інтелектуального суспільства, насамперед, освіта, дослідження, інформаційні технології тощо;
- *покращення комунікації* – транспортна система, стала енергетика, розвиток особистих зв'язків через культуру та туризм;
- *зміцнення регіону* – інституціональна спроможність та вдосконалення спільної роботи, спільне забезпечення безпеки та боротьба з організованою злочинністю й тяжкими злочинами.

Виконання вимог такого системного документу Європейського Союзу як Дунайська стратегія дозволить територіальним громадам адаптуватися до вимог європейської та євроатлантичної інтеграції і покращити власну конкурентоспроможність з боротьби за фінансові ресурси.

Клімат району помірно континентальний, з жарким літом і м'якою зимою. Середньорічна кількість опадів становить 400-510 мм на рік. Однак, розподіл опадів протягом року є нерівномірним. Більша частина опадів випадає в теплу пору року – весну та літо, у вигляді злив, осінь та зима, як правило, відносно сухі. Середньорічна температура повітря становить +10,2 °С, найхолодніший місяць року - січень (середньомісячна температура становить -2,2 °С), найбільш висока середньомісячна температура в липні (+21,6 °С). Період активної вегетації триває 240 днів, у той же час плюсові температури тримаються 280 днів.

II. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНУ

Промисловість

Болградський район має значний потенціал для розвитку промисловості, особливо у сфері переробної промисловості та енергетики. Сприятливе географічне розташування та наявність трудових ресурсів створюють необхідні умови для інвестування та розвитку виробництва.

Основною метою промисловості є забезпечення сприятливих умов для діяльності суб'єктів малого, великого та середнього підприємництва, усунення обмежень, які стримують розвиток підприємницької діяльності в Болградському районі.

Сьогодні в районі функціонує ряд промислових підприємств, які спеціалізуються на переробці сільськогосподарської продукції, виробництві будівельних матеріалів, легкій промисловості та виробництві електроенергії.

Основні промислові підприємства Болградського району за видами економічної діяльності наступні:

✓ Виробництво вина, виноматеріалів: ТОВ «Болград Вайнері», ПП «Бостардо», ТОВ «Винхол Оксамитне», ТОВ «Велес» ТМ Колоніст, ТОВ «Карпати».

✓ Виробництво та переробка сільгосппродукції: ТДВ «Арсі Агро», ТОВ «Шампань України», СФГ «Куцарев Ф.С.», ТОВ «Сервіс Грейн».

✓ Виробництво м'ясних продуктів: ТОВ «АМК».

✓ Виготовлення виробів із бетону для будівництва: ТДВ «Арцизький завод залізобетонних виробів».

✓ Пошив одягу: ПП «Стілітекс».

✓ Виробництво електроенергії, будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій: ПрАТ «Болград Солар», ТОВ «Болград Еліос», ТОВ «Дунайська СЕС – 1», ТОВ «Дунайська СЕС – 2», ТОВ «Тарутине Солар-2», ТОВ «Тарутине Солар-4».

За даними Головного управління статистики в Одеській області обсяг реалізованої підприємствами району промислової продукції у січні-вересні 2024 року склав 1 234,2 млн. грн, темп росту до відповідного періоду 2023 року склав 109,5%. Обсяг реалізації промислової продукції у 2024 році очікується на рівні 1 542 701,75 тис. грн, що орієнтовно на 6,6% більше ніж у 2023 рік.

Обсяг реалізованої промислової продукції

	<i>тис. грн.</i>			
	9 місяців 2023 року	2023 рік	9 місяців 2024 року	2024 рік (прогноз)
Болградський район	1 127 641,4	1 446 927,6	1 234 161,4	1 542 701,75

Незважаючи на наявний потенціал, розвиток промисловості в районі стикається з низкою викликів, таких як: недостатність інвестицій для реалізації масштабних проектів; нестача кваліфікованих кадрів, у тому числі через мобілізаційні процеси, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії на територію України; погіршення логістичних умов та зменшення ринків збуту.

Проте, одним з найамбітніших проектів в районі є створення в Болградській міській громаді індустріального парку "Болград Індастрі". Цей парк має стати сучасною промисловою платформою, де будуть розміщені підприємства, що спеціалізуються на: переробці сільськогосподарської продукції, виробництві харчових продуктів, виробництві альтернативної енергії та інше. На початковій стадії перебуває проєкт створення індустріального парку в Буджацькій селищній громаді.

Реалізація зазначених проєктів дозволить залучити інвестиції, підвищити ефективність виробництв за рахунок впровадження нових технологій, сприятиме створенню нових

робочих місць та підвищенню рівня життя населення, призведе до збільшення податкових надходжень до державного та місцевого бюджетів.

Агропромисловий комплекс

Сільське господарство займає домінуючу позицію серед інших галузей економіки Болградського району. Родючі чорноземи створили тут ідеальні умови для розвитку різноманітних галузей сільського господарства.

Аграрний сектор Болградського району за оперативними даними нараховує 310 сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств. Основні з яких: ТОВ «Правда», ТДВ «Арсі Агро», ФГ «Промінь», ФГ «Агрофірма Бургуджі», ТОВ «Агрофірма Главан», ПП «АФ Ташлик», ТОВ «Агро-Модуль», ПСП «Колос», ФГ «Терра», ПраТ «Дружба», ТОВ «Перемога України», ТОВ «Кара-Марін», ПП «Діві», ПП «Троян-Агро-Плюс», Філія «Колоніст» ТОВ «Велес», ТОВ «Кубей Агро», ФГ «Івушка», ФГ «Джондір-Б», ТОВ «Арцизька МК», СВК «Бесарабський», СФГ «Світоч», ПраТ «Петросталь», СФГ «Кристал», ТОВ «Агрофірма «Деленська», ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Галузь рослинництва є провідною частиною сільського господарства району, в тому числі вирощування зернових, зернобобових, олійних культур, виноградарство.

Рослинництво. Станом на 1 жовтня 2024 року обсяг виробництва зернових та зернобобових культур підприємствами району становив 493 298,35 тонн, що на 28,2% більше, ніж на 1 жовтня 2023 року, середня врожайність зернових і зернобобових культур склала 45,9 ц/га, що на 32,3% більше ніж у 2023 році. У тому числі зібрано пшениці озимої – 285 258,5 тонн, ячменю озимого – 128 280,5 тонн, кукурудзи – 45 725,8 тонн, зернобобових культур – 22 695,85 тонн.

Основні показники виробництва зернових і зернобобових культур

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн		Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц	
	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року
	384 788,1	493 298,35	34,7	45,9

Обсяги виробництва ріпаку озимого становили 54 193,3 тонни, що на 11,9% менше, ніж на 1 жовтня 2023р. Середня врожайність ріпаку озимого – 32,1 ц/га, що на 47,9% більше, ніж у 2023 році.

Основні показники виробництва ріпаку

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн		Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц	
	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року
	61 513,4	54 193,3	21,7	32,1

Обсяги виробництва соняшника станом на 1 жовтня 2024 року становили 59 834,14 тонн, що на 25,3% більше, ніж на 1 жовтня 2023 року. Середня врожайність соняшнику – 22,6 ц/га, що на 27,7% більше, ніж у відповідний період 2023 року.

Основні показники виробництва соняшнику

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн		Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц	
	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року
	47 752,7	59 834,14	17,7	22,6

За своїми природно-кліматичними умовами Болградський район є однією з кращих в Україні зон для вирощування винограду. Серед районів Одеської області Болградський район є лідером за обсягами виробництва винограду. Станом на 1 жовтня 2024 року обсяги виробництва винограду становили 10 087,55 тонн, що на 7,1% більше, ніж на 1 жовтня 2023 році, середня врожайність склала 40,7 ц/га, що на 6,5% більше, ніж у 2023 році.

Обсяг виробництва винограду

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн		Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц	
	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року
	9 418,8	10 087,55	38,2	40,7

Під урожай наступного року в районі планувалося посіяти 105 тис. га озимих зернових культур, в тому числі 70 тис. га озимої пшениці та 35 тис. га озимого ячменю, крім того, 23 тис. га озимого ріпаку.

Посіяно всього озимих 81 920 га, що становить 78% від прогнозу, в тому числі 54 242 га озимої пшениці (77,5% від прогнозу) та 27 678 га озимого ячменю (79,1% від прогнозу), крім того, посіяно озимого ріпаку 42 553 га (185% від прогнозу).

Кожен сезон не схожий на попередній, але основними факторами, які вплинули на урожайність 2024 року є поєднання погодного і воєнного чинників, що спричинило низку проблем для сільгоспвиробників Болградського району.

Аграрії стикнулися з такими основними проблемними питаннями, як :

- зниження закупівельної ціни на сільгосппродукцію, зменшення ринків збуту, як наслідок зменшення обсягів продажу, що призводить до значної збитковості виробництва;
- підвищення цін на паливно-мастильні матеріали, добрива та засоби захисту рослин, на запасні частини до сільськогосподарської техніки;
- дефіцит кадрів;
- зміна кліматичних умов.

Щодо погодних умов, на весні 2024 року вони були сприятливими для посіву пізніх сільськогосподарських культур. У березні-квітні 2024 року випало 80-90 мм опадів, що на 8-21% більше за норму, але у травні випало всього 25 мм опадів, що в 2 рази менше за норму. Липень та серпень 2024 року виявились спекотними і це вплинуло на врожайність сільськогосподарських культур. Недостатня кількість опадів, особливо в період вегетації, є однією з найгостріших проблем для сільського господарства району. Нестача вологи призводить до зниження врожайності, погіршення якості зерна та збільшення ризику поширення хвороб і шкідників.

Для зменшення негативного впливу погодних умов на врожайність сільгоспвиробники району використовують різноманітні агротехнічні прийоми:

- вибір стійких сортів зернових, які мають підвищену стійкість до посухи, високих температур, хвороб і шкідників;
- оптимальні строки сівби зернових, що дозволяє рослинам краще перезимувати і успішно розвиватися в весняний період;
- впровадження та розвиток систем зрошення дозволяє забезпечити рослини вологою в період посухи;
- використання збалансованих добрив сприяє підвищенню стійкості рослин до несприятливих умов;
- своєчасна боротьба зі шкідниками і хворобами дозволяє зберегти врожай.

Отже, розвиток сільського господарства в районі є важливим завданням, одним із пріоритетних напрямків якого є розвиток садівництва та овочівництва для створення та ефективного функціонування плодово-овочевих підприємств. Це складний і багатогранний

процес, який вимагає спільних зусиль держави, бізнесу та громад. Впровадження сучасних технологій, підтримка інновацій та інтеграція в світові ланцюги постачання є ключовими факторами успіху.

Тваринництво. Станом на 1 жовтня 2024 року кількість сільськогосподарських тварин у підприємствах району склала:

- великої рогатої худоби – 804 голови, в тому числі корів 356 голів, що на 9,3% менше, ніж у відповідний період 2023 року;
- поголів'я овець та кіз – 4 165 голів, що на 34,2% менше, ніж у 2023 році;
- поголів'я свиней – 59 328 голів, що на 6,8% більше, ніж у 2023 році;
- птиці свійської – 56 248 голів, що на 85% більше, ніж у 2023 році.

Обсяг виробництва м'яса за січень-вересень 2024 року по підприємствах району складає 5 834,9 тонн, що на 3,2% менше, ніж у січні-вересні 2023 року.

Обсяг виробництва молока за зазначений період – 2 080 тонн, що на 0,4% менше, ніж у 2023 році.

Виробництво продукції тваринництва у підприємствах району

	Обсяг реалізації на забій (у живій масі) сільськогосподарських тварин		Обсяг виробництва (валовий надій) молока, тонн	
	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року	9 місяців 2023 року	9 місяців 2024 року
Болградський район	6 027,8	5 834,9	2 088	2 080

Тваринництво в Болградському районі, як і в багатьох інших регіонах України, стикається з низкою проблем, які впливають на його розвиток та ефективність. Однією з найбільших проблем є постійне зменшення поголів'я тварин. Це пов'язано з низкою факторів, таких як:

- Низка рентабельність: високі ціни на корми, енергоносії та ветеринарні препарати, а також низькі закупівельні ціни на продукцію тваринництва роблять виробництво нерентабельним для багатьох фермерів;
- Старіння поголів'я: відсутність оновлення поголів'я високопродуктивними породами призводить до зниження надоїв молока, приростів м'яса та загальної продуктивності.
- Поширення інфекційних хвороб тварин завдає значних збитків господарствам.
- Брак інвестицій: фермери часто не мають коштів на модернізацію виробництва, закупівлю нового обладнання та впровадження сучасних технологій.
- Проблеми з реалізацією продукції.

Для вирішення проблем тваринництва в районі необхідно вжити комплекс заходів спрямованих на підтримку тваринництва, підвищення його економічної ефективності, покращення умов утримання тварин та забезпечення стабільності виробництва. Залучення інвестицій у модернізацію виробництва, будівництво нових ферм та закупівля сучасного обладнання, реалізація державних програм підтримки тваринництва, надання кредитів та податкових пільг, сприяння просуванню сільськогосподарської продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках – це комплекс заходів, що дозволить досягти значних зрушень у цій галузі. Також, для фермерів важлива реєстрація в автоматизованій електронній системі «Державний аграрний реєстр», яка була створена з метою ефективного та прозорого залучення та розподілу усіх видів підтримки для українських аграріїв, як за кошти державного бюджету, так і у вигляді пільгових кредитів, міжнародних грантів або технічної допомоги.

Житлово-комунальна та дорожньо-транспортна інфраструктура

Водопровідно-каналізаційне господарство. З метою розвитку систем водопостачання та водовідведення в Болградському районі протягом 2024 року проведено наступні заходи:

Арцизька міська рада

Розпочато роботи з реконструкції очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки у м. Арциз (1 521,96 тис. грн, в т.ч 1 261,18 тис. грн за рахунок державного бюджету та 260,78 тис. грн місцевий бюджет). Також встановлено систему доочистки води у с. Новоселівка за кошти донорів.

Болградська міська рада

Придбано електрообладнання для ВНС-1 КП «Горводоканал» на суму 230,64 тис. грн. Придбано електрообладнання для ВНС-3 КП «Горводоканал» на суму 188,41 тис. грн. Придбано комплектуючі та проведено поточний ремонт аварійних ділянок міського водопроводу на суму 165,75 тис. грн. Придбано комплектуючі та проведено поточний ремонт резервного насосного обладнання КНС-1, КНС-2, КНС-3 та каналізаційних мереж КП «Горводоканал» на суму 1450,1 тис. грн.

Буджацька селищна рада

Проведено реконструкцію водопровідної мережі (1 км) у с. Ламбрівка 74,5 тис. грн. Придбано електрообладнання (насоси 3 одиниці) для комунальних підприємств: "Лісне", "Весела Долина", "Височанське 2" на суму 155,4 тис. грн.

Бессарабська селищна рада

Придбано 7 глибинних насосів для комунальних підприємств Бессарабської селищної територіальної громади на суму 803,0 тис. грн.

Кубейська сільська рада

Замінено 0,23 км водопровідних мереж, проведено ремонт насосного обладнання у с. Кубей на суму 181,04 тис. грн.

Теплицька сільська рада

Капітальний ремонт, реконструкція та будівництво водопровідно-каналізаційних мереж с. Мирнопілля – 200 м.п., с. Веселий Кут – 800 м.п., с. Новий Париж – 150 м.п. на загальну суму 3 582,5 тис. грн.

Для критично важливих об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства району протягом 2024 року за сприянням райдержадміністрації від благодійних організацій отримано 20 електрогенераторів.

Протягом 2024 року руйнувань об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства на території району внаслідок проведення воєнних дій – не було.

Дорожньо-транспортна інфраструктура. Район з'єднаний з обласним центром та іншими містами і селами розгалуженою мережею автомобільних шляхів у кількості 68 автодоріг загального користування протяжністю 925,2 км, в тому числі: 7 доріг загального користування державного значення протяжністю 320,2 км та 61 дорога загального користування місцевого значення протяжністю 605,0 км.

Протягом 2024 року Службою відновлення та розвитку інфраструктури в Одеській області в межах експлуатаційного утримання проведено поточний ремонт наступних автомобільних доріг загального користування державного значення:

№ п/п	Індекс	Найменування автомобільних доріг	відремонтовано, кв. м
1	Т-16-06	КПП «Виноградівка» - Болград - /М-15/ (на Одесу)	5021
2	Т-16-08	Болград - Кубей - Арциз	25273
3	Т-16-27	КПП «Серпневе» -Тарутине-Арциз-Сарата	8826
4	Т-16-31	КПП «Табаки» - Болград - /М15/ (на Ізмаїл)	6222
5	Т-16-44	КПП «Лісне»-КПП «Малоярославець І»	203

Протягом 2024 року ДП «Служба місцевих автомобільних доріг» в межах експлуатаційного утримання проведено поточний ремонт наступних автомобільних доріг загального користування місцевого значення (окремими ділянками):

№ п/п	Індекс	Найменування автомобільних доріг	Протяжність, відремонтованої ділянки, км
1	O160202	Арциз-Виноградне-Спаське	24,453
2	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця (міст км37+536 в с. Новоселівка)	0,012
3	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця (міст км35+415 в с. Новоселівка)	0,016
4	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця (міст км29+064 міст біля с. Делени)	0,03
5	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця (міст км31+604 міст в с. Делени)	-
6	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця	19
7	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця	11,7
8	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця	7
9	O160707	Городне-Нова Іванівка-Теплиця	10
10	O162442	Татарбунари-Камянське-/Т-16-08/	6,5
11	C160213	/Т-16-08/ - Прямобалка - /М-15/	2,45
12	C160205	/O162337/ - /Т-16-27/	2
13	C160201	/Т-16-27/ - Садове - /O160707/	2,5
14	C160709	Нові Трояни - Городне	1,1
15	C160709	Нові Трояни - Городне	1,4
16	C160702	Нові Трояни-Дмитрівка	6
17	C160711	Виноградне - Голиця-/Т16-06/	6
18	O160709	Кубей-Василівка-Кам'янка-/М-15/	22,5
19	O162340	/Т-16-44/-Виноградівка-Нова Іванівка-/М-15/	11,8
20	O162337	Нове Тарутине-Надрічне-Весела Долина-Мирнопілля-Арциз	7

Енергозбереження та енергоефективність. Протягом 2024 року за рахунок донорських коштів КНП «Арцизька ЦОЛ» забезпечена альтернативним живленням з використанням енергії сонця (дахова сонячна електростанція, потужність 115 кВт).

Також наявні потенційні проекти забезпечення альтернативним живленням з використанням енергії сонця об'єктів критичної інфраструктури, об'єктів соціальної сфери на території району, впровадження яких планується протягом 2025 року:

1. Будівництво наземної сонячної електростанції для резервного електропостачання КП Арцизької міської ради «Водоканал», за адресою: м. Арциз, вул. Європейська, 29 б, потужністю 123 кВт;

2. Будівництво наземної сонячної електростанції КП Болградської міської ради «Горводоканал», за адресою: м. Болград вул. Руслана Прусова, 88, потужністю 150 кВт;

3. Будівництво наземної сонячної електростанції КП Кубейської сільської ради «Кайнакі», за адресою: с. Кубей, вул. Північна 1А, потужністю 50 кВт;

4. Будівництво дахової сонячної електростанції в опорний заклад освіти Кубейський лицей з початковою школою та гімназією, за адресою: с. Кубей, вул. Сатірова, 138А, потужністю 50 кВт;

5. Будівництво дахової сонячної електростанції у ЗДО "Казка", за адресою: с. Кубей, вул. Сатірова, 146, потужністю 30 кВт;

6. Будівництво трьох дахових сонячної електростанції в амбулаторіях ЗПСМ с. Кубей, вул. Успенська, 15А, с. Оріхівка, вул. Шкільна, 75, с. Виноградне, вул. Шкільна, 11, потужністю по 10 кВт кожна.

Відповідно до регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2024-2027 роки, затвердженої розпорядженням Одеської обласної державної адміністрації від 16.11.2023 №980/А-2023, протягом 2024 року за рахунок обласного бюджету профінансовано енергоефективні заходи, а саме:

Бессарабська селищна рада

Замінено вікна у Вільненському ліцеї на суму 979,88 тис. грн. Завершено роботи з капітального ремонту покрівлі адміністративної будівлі КНП «Бессарабська БЛ» на суму 997,27 тис. грн., капітального ремонту покрівлі Бессарабського ліцею на суму 1 000,0 тис. грн. та капітального ремонту покрівлі ДНЗ «Топольок» у с-ще Бессарабське на суму 1 497,1 тис. грн.

Василівська сільська рада

Замінено вікна та двері та часткове утеплення фасаду в Калчівському ліцеї на суму 985,8 тис. грн.

Кубейська сільська рада

Замінено вікна та двері в опорному закладі освіти «Кубейський ліцей з початковою школою та гімназією» на суму 966,0 тис. грн. Замінено вікна та двері спортивного залу с. Оріхівка на суму 1000 тис. грн. Завершено капітальний ремонт з утепленням тирю у с. Оріхівка на суму 1497,1 тис. грн.

Криничненська сільська рада

Утеплення фасаду Криничненського ліцею на суму 999,73 тис. грн.

Також проводилися інші енергоефективні заходи, які фінансувалися з бюджетів ОТГ району та донорських коштів.

Станом на 01.01.2025 в районі наявні 10 об'єктів теплоенергетики (котельні), які здійснюють виробництво теплової енергії з альтернативних видів палива (біомаса), загальною потужністю 2,48 МВт. Протягом 2024 року введено 2 об'єкта теплоенергетики (котельня ліцею с. Рівне Бессарабської селищної ради та котельня ЗДО с. Павлівка Павлівської сільської ради), який здійснює виробництво теплової енергії з альтернативних видів палива, потужністю 0,205 МВт. Крім цього у 2025 року планується впровадження 2 проєктів з виробництва енергії з біомаси:

– будівництво твердопаливної котельні КНП «Болградська ЦРЛ» за адресою: м. Болград, вул. Ізмаїльська, 71,75;

– заміна котла на альтернативний вид палива (пелети) в Вознесенському Першому ліцеї з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією.

Управління відходами. На території Болградського району система роздільного збору твердих побутових відходів в повному обсязі не впроваджена. Розпочато роздільне збирання у Болградській міській раді. Арцизькою міською радою підписано Меморандум про співпрацю та партнерство між Одеською обласною військовою адміністрацією, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів, відповідно до якого на території Арцизької громади буде збудовано модуль для перероблення відходів, що з часом дозволить відмовитися від звичного складування сміття на звалищах.

На території району наявні 69 місць видалення відходів (МВВ), які паспортизовані. Послуги з поводження з побутовими відходами у Болградському районі надають 11 комунальних підприємства, які охоплюють 49 населених пунктів району. Збирання та вивезення побутових відходів в населених пунктах, які не охоплені послугами комунальних підприємств здійснюється щотижнево, шляхом залучення неспеціалізованої техніки, а також транспортом самих мешканців.

Через неналежну систему поводження з твердими побутовими відходами, як правило, в сільських населених пунктах мешканцями періодично створюються несанкціоновані сміттєзвалища. Кількість стихійних сміттєзвалищ в районі залежить від пори року. Органи

місцевого самоврядування постійно проводять заходи щодо ліквідації стихійних звалищ відходів. Проводиться роз'яснювальна робота з мешканцями населених пунктів району та висвітлення у місцевих засобах масової інформації заходів щодо поліпшення санітарного стану і благоустрою населених пунктів району.

Протягом 2024 року в громадах району виявлено 114 несанкціонованих сміттєзвалищ, ліквідовано 110.

Капітальні інвестиції

Залучення капітальних інвестицій відіграє важливу роль в економіці Болградського району, є рушійною силою його розвитку та спрямоване на модернізацію сільськогосподарського виробництва, придбання нової техніки, розвиток дорожньої мережі, водопостачання, енергозабезпечення.

За даними Головного управління статистики в Одеській області обсяг капітальних інвестицій в районі за січень-вересень 2024 року склав 105 602 тис. грн., що на 30,6% менше, ніж у відповідний період 2023 року.

Обсяг капітальних інвестицій

				<i>тис. грн.</i>
	9 місяців 2023 року	2023 рік	9 місяців 2024 року	2024 рік (прогноз)
Болградський район	152 217	212 558	105 602	146 665

Як і в минулому році, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 77,2% усіх коштів, за рахунок державного та місцевих бюджетів – 21,4%, інших джерел фінансування – 1,4%.

Капітальні інвестиції спрямовано у матеріальні активи: придбання та створення машин, обладнання та інвентарю – 40,4%, нежитлові будівлі – 37,3%, транспортні засоби – 19,4%.

На жаль, спостерігається тенденція до зменшення обсягу капітальних інвестицій. Така ситуація обумовлена комплексом наступних факторів:

- військові дії, руйнування інфраструктури та нестабільність безпекової ситуації відлякують інвесторів;
- недостатня якість доріг, комунікацій та інших інфраструктурних об'єктів ускладнює ведення бізнесу та зменшує привабливість регіону для інвесторів;
- обмежені бюджетні ресурси призводять до скорочення державних інвестицій.

Для успішного залучення прямих іноземних інвестицій в об'єднанні територіальні громади в районі створено детальну базу всіх інвестиційно привабливих ділянок – так званих «Greenfield» і «Brownfield», кількість яких дорівнює 42.

Крім того, 30 проектів подано через галузеву систему на базі інформаційно-аналітичної екосистеми DREAM, яка створює єдиний цифровий шлях проектів відбудови і забезпечує їх прозору та ефективну реалізацію.

Найбільш актуальними інвестиційними проектами та пропозиціями для потенційного залучення капіталу та їхньої подальшої реалізації на території Болградського району у 2025 році є наступні:

Арцизька міська рада

- Реконструкція очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки м. Арциз Одеської області;
- Реконструкція будівлі Арцизького ліцею № 5 з початковою школою та гімназією Арцизької міської ради, розташованого за адресою: Одеська обл., Болградський район, м. Арциз, вул. Свободи, 115;

– Капітальний ремонт реабілітаційного відділення КНП "Арцизька центральна опорна лікарня" Арцизької міської ради за адресою: вулиця Добровольського, будинок 5 м. Арциз, Болградського району, Одеської області;

– Капітальний ремонт адміністративної будівлі Арцизької міської ради за адресою Одеська область, Болградський район, м.Арциз, вул. Свободи, 95а.

Криничненська сільська рада

– Капітальний ремонт комунальної установи "Криничненський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)" по вул. Болградська, 8а в с. Криничне Болградського району Одеської області;

– Капітальний ремонт ліцею Криничненської сільської ради Болградського району Одеської області по вул. Інзовська, 113 в с. Криничне Болградського району Одеської області;

– Капітальний ремонт закладу дошкільної освіти дитячого садка «Золота рибка» Криничненської сільської ради Болградського району Одеської області по вул. Інзовська, 59 в с. Криничне Болградського району Одеської області.

Кубейська сільська рада

– Модернізація системи централізованого водопостачання в с. Кубей (будівництво нової лінії централізованого водопостачання, встановлення енергоефективного обладнання на насосній станції);

– Будівництво системи доочистки питної води (бювету) в с. Кубей.

Василівська сільська рада

– Капітальний ремонт даху, з утепленням, Каракуртського будинку культури Василівської сільської ради, за адресою: Одеська область, Болградський район, с. Каракурт, вул. Шкільна, буд. 71.

Болградська міська рада

– Термомодернізація КНП «Болградська центральна районна лікарня» Болградської міської ради, за адресою: Одеська область, Болградський район, м. Болград вул. Ізмаїльська, буд. 71,75;

– Будівництво системи водопостачання сіл Оксамитне та Тополине Болградського району Одеської області.

Бессарабська селищна рада

– Капітальний ремонт частини фасаду та даху (з утепленням) будівлі Підгірненського ліцею Бессарабської селищної ради;

– Будівництво захисної споруди цивільного захисту із залізобетонних конструкцій для Слобідської гімназії;

– Будівництво захисної споруди цивільного захисту із залізобетонних конструкцій для дошкільного навчального закладу Березинського ліцею;

– Будівництво каналізації по вулицям Квіткова, Красна, Садова, Центральна, Веселкова смт Бессарабське;

– Запровадження систем роздільного збирання ТПВ на території Бессарабської селищної ради (придбання контейнерів, облаштування майданчиків);

– Будівництво (буріння) артезіанської свердловини в с. Вільне Бессарабської селищної ради Болградського району Одеської області;

– Будівництво скверу в с. Виноградівка Бессарабської селищної ради Болградського району Одеської області;

Теплицька сільська рада

– Капітальний ремонт покрівлі та фасаду з утепленням Мирнопільського ліцею з початковою школою та гімназією Теплицької сільської ради.

Також, з метою виконання оперативного плану заходів з реалізації у 2025-2027 роках Стратегії захисту документальної спадщини як запоруки збереження національної

ідентичності та державності на період до 2027 року для Арцизького та Бессарабського архівних секторів у 2025 році необхідно придбати 2 сканери для оцифрування документів національного архівного фонду. Це є нагальним та необхідним кроком для збереження національного культурного спадку, забезпечення доступу до архівних фондів, архівованих баз даних.

Фінансові ресурси

За даними Державної податкової служби України в Болградському районі у 2024 році зареєстровано 68 347 осіб активних платників податків, з яких 66 187 фізичних осіб і 2 160 юридичних осіб. У 2023 році кількість активних платників податків складала 70679 осіб, з яких 68 222 фізичних осіб і 2 314 юридичних осіб. Отже загальна кількість активних платників податків у 2024 році зменшилась на 3,3%. В Болградському районі у 2024 році зареєстровано 6034 суб'єктів малого, 80 середнього та 146 великого підприємництва.

Так, у 2024 році до місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад Болградського району (без урахування трансфертів) надійшло 970 435,5 тис. грн., виконання до розпису становить 104,2%, додатково отримано 38 968 тис. грн., темп росту складає 110,3% або зростання відповідно до минулого року на 90 890,6 тис. грн.

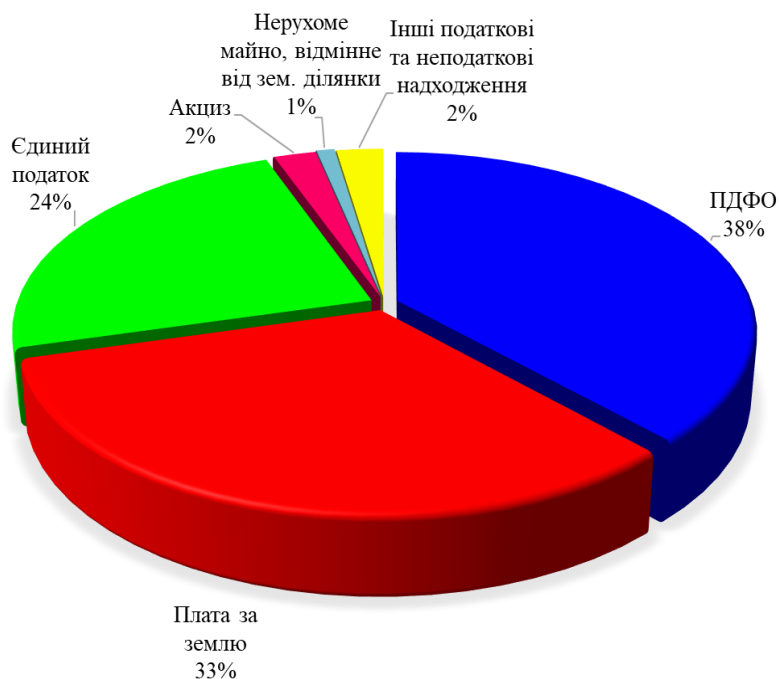
Виконання місцевих бюджетів за 2024 рік в розрізі громад Болградського району

тис. грн.

Січень-Грудень 2024	Фактично надійшло за січень-грудень 2023	Затверджено на січень-грудень 2024	Фактично надійшло за січень-грудень 2024	Темп росту до відповідного періоду минулого року	Виконання до розпису, %
Болградський район	879 544 960	931 467 477	970 435 518	110,3%	104,2%
Арцизька міська рада	187 522 430	195 173 889	203 224 094	108,4%	104,1%
Болградська міська рада	227 772 330	213 066 357	221 781 528	97,4%	104,1%
Буджацька селищна рада	85 740 100	81 262 000	86 866 869	101,3%	106,9%
Василівська сільська рада	51 479 600	58 830 000	59 522 729	115,6%	101,2%
Городненська сільська рада	38 266 300	38 352 282	42 273 161	110,5%	110,2%
Криничненська сільська рада	11 955 200	14 942 036	15 309 377	128,1%	102,5%
Кубейська сільська рада	28 350 200	28 971 218	30 402 783	107,2%	104,9%
Павлівська сільська рада	46 242 300	53 303 520	56 535 609	122,3%	106,1%
Бессарабська селищна рада	147 797 200	193 745 691	204 574 787	138,4%	105,6%
Теплицька сільська рада	54 419 300	53 820 483	49 944 581	91,8%	92,8%

Всі основні планові показники власних надходжень податків та зборів до місцевих бюджетів Болградського району за 2024 рік виконані:

- ПДФО надійшло у сумі 369 137,2 тис. грн., виконання до розпису 106,8%, додатково отримано 23 498,8 тис. грн;
- Плати за землю надійшло 316 898,0 тис. грн., виконання складає 102,4%, додатково отримано 7 333,8 тис. грн.;
- Єдиного податку надійшло 229 955,6 тис. грн., виконання складає 102,2%, додатково отримано 4 950,7 тис. грн.;
- Акцизного податку надійшло 21 475,3 тис. грн., виконання складає 105,4%, додатково отримано 1 101,0 тис. грн.;
- Плати за нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки надійшло 9 237,7 тис. грн., виконання складає 110,5% , додатково отримано 876,8 тис. грн.;
- Інші податкові та неподаткові надходження складають 23 731,7 тис. грн, виконання 105,4% додатково отримано 1 206,9 тис. грн.

Структура основних планових надходжень до місцевих бюджетів громад Болградського району за 2024 рік

Основні трансферти до місцевих бюджетів Болградського району за 2024 рік:

Базова дотація до місцевих бюджетів територіальних громад Болградського району надійшла у сумі 202 106,5 тис. грн.

Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації надійшла у сумі 1 036,9 тис. грн..

Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам надійшла у сумі 422 265,5 тис. грн.

Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету надійшла у сумі 574,3 тис. грн.

Інші субвенції і дотації за рахунок місцевого бюджету – 4 241,4 тис. грн.

За видатками передбаченими у 2024 році в бюджетах територіальних громад Болградського району одним із пріоритетних напрямків залишається підтримка ЗСУ та заходи з територіальної оборони, які складають суму 38 308,6 тис. грн., або 4,0% від власних надходжень.

Міжнародне співробітництво

Болградський район має значний потенціал для розвитку міжнародного співробітництва. Сприятливе географічне розташування, багата історія та культурне різноманіття роблять його привабливим для партнерства з іншими країнами та регіонами. Болградський район активно співпрацює з сусідніми країнами, зокрема Молдовою та Румунією, бере участь у реалізації європейських програм і проектів, спрямованих на

розвиток місцевого самоврядування, підтримку малого та середнього бізнесу, а також на поліпшення якості життя населення.

Так, у 2024 році в Болградській громаді, за підтримки Болградської районної державної адміністрації, з метою мотивування підприємців та залучення інвестицій, відбулися два масштабних міжнародних заходи: Бессарабський економічний форум та Винний фестиваль «Bolgrad Wine Fest».

Бессарабський економічний форум відбувся у травні 2024 року та об'єднав понад 300 учасників не лише з різних міст України, а й закордонних представників. У форумі взяли участь представники шести областей України (Одеська, Миколаївська, Київська, Тернопільська, Херсонська та Харківська область), більше ніж 10 громад Одеської області, а також представники консульств Болгарії, Туреччини, Молдови та Румунії.

«Bolgrad Wine Fest» — щорічний винний фестиваль, який з 2010-го року проходить у листопаді в місті Болград. Кожного року фестиваль збирає багато учасників та бажаючих скоштувати смачні напої та бессарабські страви, познайомитись з традиціями виноробства Бессарабії та самобутньою культурою краю.

З метою обговорення шляхів співпраці громад на шляху до євроінтеграції та створення стійких механізмів розвитку регіонів 19 вересня 2024 року в Буджацькій громаді відбувся Форум міжнародного територіального співробітництва Україна-Молдова БТХ-4 на тему «Від транскордонної співпраці до європейської інтеграції: Створення механізмів стійкого розвитку громад і регіонів за допомогою ArcGIS». Форум зібрав представників влади України, Молдови та Румунії, депутатів, підприємців, а також фахівців із регіонального розвитку та став важливою платформою для обміну досвідом та налагодження партнерських відносин між громадами України та Молдови.

Щодо міжнародних проектів. У 2024 році в Болградській громаді реалізовано міжнародний проект USAID «Активна молодь. Сильна громада», метою якого було створення активних та впливових молодіжних рад у громадах-партнерах, підвищення рівня практичних знань і навичок членів молодіжних рад для ефективної і впливової участі у місцевих справах та процесах прийняття рішень. Завдяки проекту молодь громади отримала цінні знання та навички, а також необхідне обладнання для реалізації своїх ініціатив. Проект створений ГО «Асоціація молодіжних працівників України» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Проекта USAID «ГОБЕРЛА». Також Болградська громада стала учасницею міжнародного проекту за програмою "Спадщина. Простір для роботи" та отримала фінансування (500 тис. грн) для реалізації свого проекту «Кіно Болград: створення безперешкодного аудіовізуального простору для мешканців Болградської громади з урахуванням потреб мало мобільних груп населення та осіб з інвалідністю».

За підтримки посольства Болгарії в Городненській громаді реалізовано проект «Модернізація шкільної споруди», в рамках якого проведено капітальний ремонт даху навчального закладу, заміна системи опалення в процесі реалізації.

У рамках ефективного партнерства і всебічної підтримки до Бессарабської громади від міжнародної гуманітарної організації IRC надійшли оргтехніка та меблі для створення безпечного й доступного простору з надання послуг соціального супроводу мешканцям громади. Також Бессарабська громада отримала від німецької делегації з високопоставлених представників політики, бізнесу та освіти, яку запросили керівники благодійної організації Ermstal hilft, мікроавтобус для Лужанської філії Рівненського ліцею та автомобіль пікап для офіцера громади.

В рамках міжнародного партнерства 22 квітня 2024 року в місті Ямбол общини Тунджа було підписано договір про дружбу та співробітництво між Громадою Тунджа Республіки Болгарія та містом Болград Одеської області (Україна).

Враховуючи взаємне бажання продовжити взаємовигідну дружбу та взаємовигідну співпрацю в галузі освіти, ділових та торгівельних відносинах, громадській та культурних сферах, спорту та туризму Арцизька міська рада у 2024 році продовжила дію Меморандуму про співпрацю, укладеного у 2018 році між районом «Младост» - Громада Варна (Республіка Болгарія) та містом Арциз Одеської області (Україна). Також, для сприяння розвитку відкритого, толерантного та орієнтованого на майбутнє суспільства, 03 червня 2024 року на основі одностайних рішень муніципальних рад міста Бад-Урах, муніципалітету Деттінген та міста Метцінген (Німеччина) підписано угоду про міжмуніципальне солідарне партнерство між трьома ермстальськими муніципалітетами та українським містом Арциз та селищами Арцизької громади.

Незважаючи на досягнення, міжнародне співробітництво в Болградському районі стикається з певними викликами, які можна подолати спільними зусиллями державної, регіональної та місцевої влади, а також громадських організацій та міжнародних партнерів.

У контексті міжнародного партнерства доцільно орієнтуватися на Стратегію Європейського Союзу для Дунайського регіону (Дунайську стратегію), схвалену Єврокомісією у 2011 році, відповідно до якої основними пріоритетними напрямками взаємодії та розвитку нашого регіону мають бути:

- *захист навколишнього середовища (довкілля)* – відновлення та підтримання якості водних ресурсів; управління екологічними ризиками; збереження біорізноманіття, ландшафтів, якості повітря та ґрунтів;
- *сприяння добробуту* – конкурентоздатність підприємств; інвестування в людський потенціал; розвиток інтелектуального суспільства;
- *покращення комунікації* – вдосконалення транспортної системи, стала енергетика, розвиток особистих зв'язків через культуру та туризм;
- *зміцнення регіону* – інституціональна спроможність та вдосконалення спільної роботи; спільне забезпечення безпеки та боротьба з організованою злочинністю й тяжкими злочинами.

Виконання вимог такого системного документу Європейського Союзу як Дунайська стратегія дозволить територіальним громадам адаптуватися до вимог європейської та євроатлантичної інтеграції і покращити власну конкурентоспроможність у боротьбі за фінансові ресурси.

Ринок праці

Ринок праці Болградського району має свої специфічні характеристики, які формуються під впливом географічного розташування, історичних особливостей та економічного розвитку регіону. Зайнятість населення району цілком пов'язана з сезонними коливаннями на ринку праці. Ефективність заходів, які спрямовані на забезпечення повної зайнятості безпосередньо залежить від чисельності та якості людських ресурсів та наявних робочих місць.

В Болградській філії Одеського центру зайнятості у 2024 році перебувало на обліку 2486 осіб, які отримали статус безробітного, що на 11,9% менше ніж в 2023 році. Крім того, 939 осіб-шукачів роботи без статусу безробітного. Кількість безробітних, які були працевлаштовані, склала 1307 осіб, що на 26,3% більше, ніж у 2023 році, кількість безробітних на кінець 2024 року склала 1029 осіб, що на 19,8% більше, ніж у 2023 році.

**Показники забезпечення зайнятості та соціального захисту від безробіття
по Болградському району**

Назва показників	Одиниця виміру	2023 рік	2024 рік
Витрати Державного фонду сприяння зайнятості по району, в тому числі:	тис. грн.	13941,1	30486,1
- витрати на допомогу з безробіття	тис. грн.	9040,3	10391,8
Кількість незайнятих осіб, які звернулися з питань працевлаштування у звітному періоді	осіб	к	3425
Кількість осіб, які отримали статус безробітного, в тому числі:	осіб	2781	2486
- внутрішньо переміщених осіб	осіб	93	171
Кількість працевлаштованих осіб	осіб	1035	1307
Кількість осіб, направлених на:			
- професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації;	осіб	55	166
- громадські роботи	направлень	58	0
- суспільно корисні роботи	направлень	491	1871
Кількість безробітних на кінець звітного періоду	осіб	859	1029

Одним із напрямків активної політики зайнятості населення є організація суспільно корисних робіт в рамках урядового проекту «Армія відновлення». Службою зайнятості району у 2024 році залучено до суспільно корисних робіт 1871 особу, що у 3,8 рази більше, ніж у 2023 році. За цей час тимчасово безробітні направлені на суспільно корисні роботи заробили 15 027 тис. грн., частина з яких повернулася до бюджетів громад у вигляді ПДФО – 9 617,28 тис. грн.

Змінами законодавства запроваджено нові активні програми зайнятості, які передбачають надання компенсації роботодавцям за працевлаштування деяких категорій громадян, та спрямовані на створення і збереження робочих місць, розвиток бізнесу шляхом надання фінансової допомоги роботодавцям. Однією із найпопулярніших серед таких урядових програм є проект «Власна справа», в рамках якого українці можуть отримати мікрогрант від 50 до 250 тис. грн. на розвиток власного бізнесу і створення нових робочих місць. Так, в Болградському районі за грантовою програмою «Власна справа» у 2024 році видано 16 мікрогрантів на суму 3 995 тис. грн. та створено 29 нових робочих місць. З 2025 року такі гранти доступні підприємцям, які займаються виробництвом чи торгівлею тихими винами (виноградними та плодово-ягідними), а також медовими напоями.

Доходи населення, легалізація заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати

За даними Державної служби статистики України середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності у III кварталі 2024 року по Україні становила 21 946 грн., в Одеської області – 15 357 грн.

За розрахунковими даними середньомісячна заробітна плата штатних працівників в Болградському районі за липень-серпень 2024 року становила 11 514 грн, що на 10 424 грн. (47,5%) менше ніж середньомісячна заробітна плата по Україні та на 3 843 грн. (25%) менше ніж середньомісячна заробітна плата по Одеській області, але на 22,3% більше, ніж у III кварталі 2023 року.

Найвищий рівень середньомісячної заробітної плати в районі спостерігається у таких галузях, як: «державне управління і оборона» – 13 196,81 грн, «охорона здоров'я» – 12 018,57 грн, «сільське господарство» – 11 723,75 грн, «професійна, наукова та технічна діяльність» – 11 300,52 грн.

Низький рівень середньомісячної заробітної плати спостерігається у таких галузях, як: «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» – 7 680,24 грн, «оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 7 634,45 грн; «тимчасове розміщування й організація харчування» – 7 404,83 грн, «переробна промисловість» – 7 003,80 грн.

В розрізі громад найвищий рівень середньої заробітної плати у III кварталі 2024 року зафіксовано в Павлівській ТГ – 15 927 грн, Теплицькій ТГ – 12 396 грн та Болградській ТГ – 12 258 грн.

Найнижчі заробітні плати в Кубейській ТГ – 10 376 грн, Криничненській ТГ – 10 215 грн та Гродненській ТГ – 9 636 грн.

Динаміка рівня середньомісячної заробітної плати за III квартал 2024 року по відношенню до III кварталу 2023 року у розрізі територіальних громад району

Територіальна громада	III кв. 2023 р., грн.	III кв. 2024 р., грн.	Порівняння	Зростання у %
Арцизька міська	9609	11795	+2187	22,8
Болградська міська	10420	12258	+1839	17,6
Буджацька селищна	9144	10770	+1626	17,8
Василівська сільська	8867	10752	+1885	21,3
Городненська сільська	7979	9636	+1657	20,8
Криничненська сільська	9424	10215	+790	8,4
Кубейська сільська	8062	10376	+2314	28,7
Павлівська сільська	11947	15927	+3980	33,3
Бессарабська селищна	9434	11012	+1578	16,7
Теплицька сільська	9267	12396	+3129	33,8
Болградський район	9415	11514	+2098	22,3

Проблемним залишається питання заборгованості з виплати заробітної плати. Станом на 01.01.2025 року загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах району становить 10 244,6 тис. грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати існує на 4 підприємствах Болградського району, у тому числі: 2 підприємства державної форми власності і 2 – недержавних підприємства. У вересні 2024 р. заборгованість відповідно до статистичних звітів 3-борг складала 12 960,9 тис. грн.

Загальна сума погашеної заборгованості за жовтень-грудень 2024 року становить 2 814,3 тис. грн.

Заборгованість по підприємствам на 01.01.2025 року наступна:

– Товариство з обмеженою відповідальністю «Агро Юг» – 2 988,0 тис. грн перед 47 працівниками (*термін заборгованості 41 місяць*);

– Приватне акціонерне товариство «Грона» – 1 705,0 тис. грн перед 48 працівниками (*термін заборгованості 41 місяць*);

– Державне підприємство «Причорномор'я» – 2 506,0 тис. грн перед 61 працівниками (*термін заборгованості 26 місяців*);

– Державне підприємство «Дослідне господарство «Ялпуг» Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства ім. В.Є.Таїрова» – 3 045,6 тис. грн. перед 50 працівниками (*термін заборгованості 36 місяці*).

З метою оптимізації роботи з питань дотримання законодавства про працю, матеріали щодо рівня середньої заробітної плати у розрізі підприємств щоквартально направляються територіальним громадам для спільного опрацювання у рамках роботи комісій з питань дотримання законодавства про працю. Так, у 2024 році Болградською РДА проведено 2 засідання комісії з питань дотримання законодавства про працю, в громадах району загалом

проведено 16 засідань. Кількість легалізованих місцевими комісіями працівників становить 102 особи.

Соціальний захист населення

Основним завданням управління соціального захисту населення Болградської районної державної адміністрації є забезпечення реалізації державної соціальної політики в Болградському районі у сфері соціального захисту населення.

Станом на 01.01.2025 в районі на обліку перебувають 5 905 сімей одержувачів усіх видів державних соціальних допомог. Сума призначених та виплачених державних допомог за 12 місяців 2024 року становить 293 374,7 тис. грн., заборгованості по виплатах немає.

З початку 2024 року в районі на обліку перебувають 969 внутрішньо переміщених осіб, яким нарахована та виплачена допомога на проживання у сумі 30 153,6 тис. грн.

Кількість отримувачів допомоги на дітей, які виховуються в багатодітних сім'ях становить 1296 сімей. Протягом 2024 року зазначена допомога профінансована на суму 32 557,15 тис. грн.

У 2024 році грошова допомога при народженні дитини «Пакунок малюка» призначена 230 особам, сума нарахованої та виплаченої допомоги складає 1 760,23 тис. грн.

За звітний період 912 заявникам призначено державну соціальну допомогу малозабезпеченій сім'ї у сумі – 83 063,46 тис. грн..

У грудні 2024 року 840 отримувачам виплачена одноразова грошова допомога на дітей з малозабезпечених сімей для проходження зимового періоду 2024/25 року «Тепла Зима» на загальну суму -14 001,0 тис. грн.

Також протягом звітного періоду нарахована та виплачена:

– державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю на загальну суму – 73 528,21 тис. грн., допомогу отримали 1 942 особи;

– державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю – 1 410 особам на суму 37 497,73 тис. грн.;

– соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошове забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам 28 сімей на суму 5 380,0 тис. грн.;

– призначена державна соціальна допомога та грошове забезпечення на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя 1 особі в сумі 600,07 тис. грн.;

– тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів – 66 отримувачам на загальну суму – 2 155,7 тис. грн.

Фінансування соціальних фондів за 2024 рік

Назва показників соціальних фондів	Фактичні показники, за 2024 рік, тис.грн.
Допомога при народженні дитини	29339,1
Допомога по вагітності та пологам	1277,12
Допомога при усиновленні	91,16
Допомога при опіці та піклувальникам	12578,10
Допомога одинокій матері	6591,56
Допомога малозабезпеченій родині	83063,46
Допомога особам з інвалідністю з дитинства	73528,22
Допомога особам, які не мають права на пенсію	37497,73
Допомога на догляд за психічно хворими	10093,03
Допомога багатодітним родинам	32557,15
Допомога на догляд за дітьми-сиротами	5380,01
Допомога на догляд за хворою дитиною	778,0
Допомога патронатному вихователю	600,07
Допомога на осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України (сім'я)	30153,6

Протягом 2024 року, забезпечено реабілітаційними заходами 20 дітей з інвалідністю на загальну суму 355,6 тис. грн., шляхом укладання двосторонніх договорів між керівником реабілітаційного центру та начальником управління. Договори формувалися спеціалістами управління у Централізованому банку даних осіб з інвалідністю.

На обліку в районі перебуває 1428 учасників бойових дій, в т.ч. 687 учасника бойових дій в АТО/ООС та російсько-української війни; 427 осіб з інвалідністю внаслідок війни; 64 учасника війни, а також 370 осіб-членів сімей загиблих, яким згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» встановлено статус.

На обліку для санаторно-курортного лікування перебувають особи з інвалідністю внаслідок війни та учасники бойових дій – 43 особи: в т.ч. особи з інвалідністю внаслідок війни та учасники бойових дій, які брали участь у проведенні антитерористичної операції – 29 осіб; особи з інвалідністю від загального захворювання та з дитинства – 397 осіб; особи з інвалідністю з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку – 17 осіб; постраждалі особи внаслідок Чорнобильської катастрофи 1 категорії – 12 осіб.

Розпорядженням голови Болградської районної державної адміністрації від 14.02.2024 р. №31/А-2024 затверджена районна Програма «Ветеранський простір Болградського району на 2024-2025 роки».

Протягом 2024 року на виплати по програмам комплексної реабілітації, інтеграції та соціального захисту Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України в Одеській області громадами Болградського району було закладено декілька напрямлень:

1. Надання щомісячної допомоги особам з інвалідністю з числа учасників АТО/ООС, захисників/захисниць України (за рахунок місцевих бюджетів): Кубейська громада – 23,0 тис. грн., Бессарабська громада – 100,5 тис. грн.; Теплицька громада – 12,0 тис. грн.

2. Надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих), учасників АТО/ООС, осіб з числа Захисників і Захисниць України, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісти військових, зокрема співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України (за рахунок місцевих бюджетів): Болградська громада – 72,0 тис. грн., Городненська громада – 21,0 тис. грн., Криничненська – 20,0 тис. грн., Кубейська громада – 54,0 тис. грн., Бессарабська громада – 190,5 тис. грн., Теплицька громада – 132,0 тис. грн.

3. Надання одноразової допомоги дітям загиблих (померлих), учасників АТО/ООС, осіб з числа Захисників і Захисниць України до Дня Незалежності: Криничненська громада – 20,0 тис. грн., Теплицька громада – 4,5 тис. грн.

4. Соціальне відновлення осіб з інвалідністю внаслідок війни з числа Захисників і Захисниць України, а також членів їх сімей шляхом надання соціальної, психологічної підтримки та оздоровчих послуг: Болградська міська рада – 1 240,0 тис. грн., Городненська громада – 13,0 тис. грн., Криничненська громада – 102,0 тис. грн.,

5. Організація роботи соціальних працівників для проведення оцінки потреб у соціальному супроводі в закладах охорони здоров'я.

Щодо впровадження заходів з ветеранської політики у громадах. В громадах Болградського району проведена робота щодо відбору кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. В Бессарабській сільській громаді з 09.12.2024 р. розпочав роботу фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Проводиться робота щодо створення при Болградській районній державній адміністрації самостійного структурного підрозділу з питань ветеранської політики. Також в Болградській та Арцизькій громадах триває відбір кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. В кожній громаді Болградського району прийняті та реалізуються програми щодо підтримки ветеранів та членів їх сімей..

Станом на 25 грудня 2024 року, за даними Головному управлінні Пенсійного фонду України в Одеській області, в Арцизькому, Болградському, Тарутинському підрозділах перебувають на обліку цивільних пенсіонерів – 35 128 осіб, з них отримують пенсію за віком

24 813 осіб. Протягом 12 місяців 2024 року призначено 1240 нових пенсій. Розмір мінімальної пенсії становить 2 361 грн, максимальної – 23 610 грн.

Надання адміністративних послуг та цифровізація

Відповідно до чинного законодавства, побудову мережі центрів надання адміністративних послуг у районі завершено наприкінці 2023 року. У звітному періоді продовжено розбудову мережі ВРМ – відділених робочих місць адміністраторів ЦНАП. Їх кількість зросла з 30-ти на початку року до 39-ти станом на 01.10.2024 року. Утворені 3 ВРМ у Павлівській територіальній громаді, 3 – у Городненській, 3 – у Теплицькій. Таким чином, на території району протягом 2024 року адміністративні послуги надавали 54 точки доступу до адміністративних послуг: 10 центрів, 39 ВРМ, та 5 старостинських округів Болградської громади, де ще не створені ВРМ.

За 9 місяців 2024 року надано 65 806 адміністративних послуг, у тому числі за видами:

- реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання – 21 937;
- реєстрація нерухомого майна – 19 011;
- соціальні послуги – 10 656;
- послуги ДЗК – 2 285;
- паспортні послуги – 1 579
- реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців – 537;
- інших – 9 801.

Питома вага послуг, суб'єктом надання яких є органи місцевого самоврядування, складає 77,2%. За надання послуг, з яких стягується адміністративний збір, до місцевих бюджетів територіальних громад району надійшли кошти у сумі 4 млн. 539 тис. грн.

Послуги з оформлення і видачі паспорта громадянина України у формі картки та оформлення і видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон стали доступними з липня 2024 року в Арцизькому ЦНАП.

Для зручності обслуговування громадян у восьми центрах надання адміністративних послуг впроваджено систему «Електронна черга». В усіх ЦНАП району впроваджено шеринг документів, що дає можливість скоротити час на обробку та перевірку документів заявників.

Протягом 2024 року у приміщеннях ЦНАП Арцизької та Павлівської територіальних громад забезпечена можливість для відвідувачів оплачувати адміністративний збір та комунальні послуги з використанням терміналів типу i-box.

До системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ) підключені всі 10 громад району.

Продовжено роботи щодо забезпечення відкритості органів влади та розміщення інформації про діяльність Болградської районної державної адміністрації і територіальних громад Болградського району на офіційних вебресурсах в Інтернеті, надання інформаційних послуг загального призначення.

Протягом 2024 року продовжено впровадження технологій е-урядування та е-демокартії в органах місцевого самоврядування району, забезпечено доступ населення громад до таких електронних інструментів, як е-звернення, е-петиція.

Фіксованим широкосмуговим доступом до Інтернету зі швидкістю не менше 100 Мбіт/с забезпечено 366 об'єктів соціальної інфраструктури в 69 населених пунктах району.

Державна система захисту прав дітей

За 9 місяців 2024 року, з метою функціонування цілісної системи захисту прав дітей, створення умов для їхнього виховання та всебічного розвитку, службами у справах дітей проведено низку заходів.

Проведено 310 цільових профілактичних рейдів «Діти вулиці» та «Вокзал». Обстежено 528 сімей, виявлено 23 дитини, яким надано статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них влаштовано:

- під опіку – 15 дітей;
- в центр соціально-психологічної реабілітації – 3 дітей;
- в сім'ю родичів – 3 дітей;
- усиновлено – 1 дитину;
- довлаштовано в дитячий будинок сімейного типу (далі - ДБСТ) – 1 дитина.

На первинному обліку територіальних громад Болградського району перебуває 272 дитини, з них:

- під опікою – 169 дітей;
- в прийомних сім'ях – 33 дитини;
- в ДБСТ – 45 дітей;
- в Будинку дитини – 4 дитини;
- в державних дитячих закладах – 11 дітей;
- в професійно-технічних навчальних закладах – 3;
- в Центрі соціально-психологічної реабілітації дітей – 3;
- в сім'ї родичів – 4 (тимчасово до влаштування).

Сімейними формами виховання охоплені 92% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

За 9 місяців 2024 року у Болградському районі створено:

- 2 прийомні сім'ї в які влаштовано 5 дітей (на території Тарутинської громади);
- довлаштовано до патронатної сім'ї – 2 дітей (служба у справах дітей Арцизької міської ради).

Створено 20 опікунських сімей, в які влаштовано 27 дітей:

- 4 опікунські сім'ї – 6 дітей (служба у справах дітей Болградської міської ради);
- 7 опікунських сімей – 12 дітей (служба у справах дітей Арцизької міської ради);
- 9 опікунських сімей – 9 дітей (сільські та селищні служби у справах Болградського району).

В цілому, на території Болградського району функціонує 8 ДБСТ – 63 дитини, 21 патронатна сім'я – 45 дітей.

Освіта

В поточному навчальному році для задоволення освітніх потреб населення на території району діють 65 закладів загальної середньої освіти з 12 філіями. Всього в закладах освіти навчаються 13 105 учнів, з них 12 674 учні в суб'єктах освітньої діяльності та 431 учень у філіях.

Відповідно до сформованої мережі закладів освіти в нашому районі наразі надають освітні послуги: 56 ліцеїв (12 166 учнів), 15 гімназій (858 учнів), та 6 початкових шкіл (81 учень).

Мають статус опорних 10 закладів, в яких навчаються 3 170 учнів, до яких приєднано 9 філій (326 учнів).

У поточному році свою освітню діяльність всі заклади здійснювали за очною формою навчання.

У 2024 році до першого класу пішло 945 дітей, це на 165 дітей менше, ніж у 2023 році (1 110 дітей). Серед причин – зниження рівня народжуваності, а також війна, яка призводить до вимушеної міграції сімей з дітьми за кордон.

На даний час із загальної кількості учнів перебувають за кордоном 764 учні та 8 педагогів, які займаються освітньою діяльністю дистанційно.

На даний час в районі в закладах освіти налічується 90 захисних споруд, з них 84 найпростіших укриття та 6 ПРУ.

Також, у 4 територіальних громадах (Теплицькій, Павлівській, Бородінській та Бессарабській) для організації навчання офлайн рішеннями виконавчих комітетів визначено 12 об'єктів для використання як «захисний простір».

Ще у 2 громадах проводяться наступні роботи:

1. Арцизька ОТГ: в межах «Програми з відновлення України» у 2023 році розпочато будівництво захисної споруди для учасників освітнього процесу Арцизького ліцею № 5 з початковою школою та гімназією. Проект вартістю 29 млн. грн. (обласний бюджет на умовах співфінансування). На даний час термін закінчення не визначено.

2. Павлівська ОТГ: розробляється проектно-кошторисна документація на будівництво захисної споруди для вихованців та працівників Павлівського закладу дошкільної освіти.

Всі заклади загальної середньої освіти, які надають освітні послуги за очною формою навчання, забезпечують учнів гарячим харчуванням (вартість харчування коливається від 37 до 60 грн. на одну дитину в день) за рахунок коштів субвенції з державного бюджету. Безоплатно харчуються учні початкових класів, діти пільгових категорій населення та учні з числа внутрішньо переміщених осіб.

На виконання розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 № 875/А-2024 «Про затвердження переліку осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області», в Болградському районі визначено та затверджено 7 осередків викладання навчального предмета «Захист України» в ЗЗСО Арцизької, Болградської, Василівської, Городненської, Кубейської, Буджацької та Бессарабської громад.

Також, на території району діють 77 **закладів дошкільної освіти** (далі – ЗДО), з них 29 самостійних закладів та 48 структурних підрозділів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Всього здобувають дошкільну освіту 2 544 вихованці. За кордоном на даний час знаходяться 49 вихованців.

У традиційному, очному, форматі працюють 65 закладів (29 самостійних і 36 структурних підрозділів), в яких отримують освіту 2 195 дітей. У дистанційному режимі працюють 12 закладів (2 самостійних і 10 відділень), за даною формою отримують освіту 349 вихованців.

Вартість харчування у садочках на одну дитину в день становить у середньому 75 грн.

Всі заклади освіти Болградського району перейшли до використання е-журналів та е-щоденників. Всі педагогічні працівники підключені до освітніх платформ Міністерства освіти і науки.

Пульти виклику поліції охорони мають 99 закладів освіти, з них 67 закладів загальної середньої освіти, 32 заклади дошкільної освіти; системи відеоспостереження встановили 54 заклади (ЗЗСО – 33, ЗДО - 21).

Інклюзивна освіта. В районі функціонують 3 інклюзивно-ресурсні центри, роботу яких забезпечують 11 педагогічних працівників.

У закладах загальної середньої освіти функціонують 182 інклюзивних класи, в яких здобувають освіту 206 учнів з особливими освітніми потребами.

У закладах дошкільної освіти кількість інклюзивних груп становить 37, вихованців з особливими освітніми проблемами – 62.

За формою педагогічного патронажу організовано освітній процес для 48 учнів та 62 вихованці.

Професійно-технічна освіта. На території Болградського району функціонують два заклади професійно-технічної освіти:

1. Державний навчальний заклад «Арцизький професійний аграрний ліцей» в якому здобувають професію тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва, слюсаря з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування, водія автотранспортних засобів; електромонтера з ремонту і обслуговування електроустаткування, кухаря, офіціанта; офісного службовця (бухгалтер), оператора комп'ютерного набору, муляра, лицювальника-плиточника.

2. Державний навчальний заклад «Тарутинський професійний аграрний ліцей», де можна отримати такі спеціальності: електрогазозварник, водій автотранспортних засобів, тракторист-машиніст, слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування, водій автотранспортних засобів, кухар, столяр, тесляр, маляр, штукатур, кравець.

Позашкільна освіта є невід'ємною складовою системи освіти Болградського району. В районі функціонує мережа позашкільних навчальних закладів, яка складається з 7 закладів позашкільної освіти, з яких 2 центри дитячої та юнацької творчості, 1 дитяча мистецька школа та 4 спеціалізованих заклади позашкільної освіти спортивного профілю (ДЮСШ). Також в районі функціонують 3 музичні школи, 2 центри культури, дозвілля та розвитку талантів та 2 центри «Спорт для всіх».

Фізична культура і спорт

Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота в закладах освіти та позашкільних закладах Болградського району організована і проводиться відповідно до вимог законів України «Про фізичну культуру і спорт», «Про освіту» та ряду інших чинних нормативних актів.

Протягом 2024 року в Болградському районі функціонували 4 дитячо-юнацькі спортивні школи (в Арцизькій, Буджацькій, Городненській та Бессарабській громадах), 2 комунальні заклади «Центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» в Болградській та Василівській громадах, КЗ «Центр просвіти та розвитку талантів» у Криничненській громаді, КНП «Спортивний клуб «Тріумф» в Кубейській громаді, КП «Арцизьке фізкультурно-спортивне підприємство «Колос» та 1 військово-патріотичний клуб «Афганець» в м. Арциз.

У даних спортивних закладах тренерсько-викладацьку діяльність здійснювали 39 штатних тренерів-викладачів та 32 інструктори з фізичної культури (Арцизька ДЮСШ – 11 тренерів, КП «Колос» – 13 інструкторів, Болград – 9 тренерів і 8 інструкторів, Буджак – 6 тренерів, Василівка – 5 тренерів та 2 інструктори, Городне – 6 тренерів, Криничне – 5 тренерів, Кубей – 6 тренерів, Бессарабське – 15 тренерів, Павлівка – 2 тренери та 5 інструкторів, Теплиця – 4 інструктори).

Всього осіб, які займаються спортом в районі налічується 4 209 осіб, з них 3 189 – чоловічої статі та 1 020 жіночої.

Із загальної кількості спортсменів:

– олімпійськими видами спорту займаються 3156 осіб: баскетбол – 204 особи; волейбол та пляжний волейбол – 575 осіб; бокс – 83 особи; вільна боротьба – 607 осіб; дзюдо – 82 особи; теніс (в тому числі і настільний) – 293 особи; гандбол – 188 осіб; футбол – 962 особи; важка атлетика – 27; легка атлетика – 88 осіб; бадмінтон – 14 осіб; гімнастика спортивна – 33 особи;

– неолімпійськими видами спорту займаються 930 осіб: армспорт – 61 особа; пауерліфтинг – 28 осіб; гирьовий спорт – 41 особа; дартс – 12 осіб; перетягування канату – 35 осіб; футзал – 307 осіб; спортивна акробатика – 44 особи; фітнес – 45 осіб; бойове самбо та боротьба самбо – 16 осіб; джиу-джитсу – 25 осіб; карате (з різних видів) – 99 осіб; шахи, шашки – 217 осіб.

Із загальної кількості спортсменів – 123 особи з інвалідністю, зокрема з ураженням слуху, які займаються такими видами спорту, як: вільна боротьба, футбол та шахи/шашки.

Також, громадами району було активізовано роботу з популяризації фізкультури та спорту серед внутрішньо переміщених осіб, для забезпечення потреб яких збільшено кількість додаткових груп спортивних секцій та поповнено тренерсько-інструкторський склад молодими спеціалістами.

На базі закладів загальної середньої та дошкільної освіти також ведеться фізкультурно-оздоровча діяльність.

В школах району діють спортивні секції та гуртки, заняття в яких організовується інструкторами з фізичної культури сільських, селищних, міських рад або тренерами-викладачами закладів освіти. Всього налічується 38 інструкторів, 9 з яких мають спеціальну

вищу освіту з фізичної культури і спорту, та 109 працівників з фізичної культури закладів загальної середньої освіти.

В закладах освіти значну увагу приділяють традиційним видам спорту – футболу, футзалу, настільному тенісу, волейболу, баскетболу. Але, також обладнано спортивні зали та практикуються заняття з вільної боротьби, боксу та важкої атлетики. Ще надаються заняття з армспорту, гімнастики та діють шахово-шашкові гуртки.

До занять в спортивних гуртках залучені діти-сироти, діти із малозабезпечених і багатодітних сімей, діти, схильні до правопорушень.

З метою реалізації галузі «Здоров'я і фізична культура» Державного стандарту початкової, базової і повної середньої освіти, виконання робочих навчальних планів і програм в навчальних закладах в 1-11 класах проводяться три уроки фізкультури на тиждень.

На заняттях з фізичної культури вчителі здійснюють особистий підхід до навчання кожного учня за статевими та індивідуальними особливостями фізичного розвитку, а також з урахуванням їхніх потреб та нахилів.

Незадіяні вчителі в роботі гуртків та секцій, на загальних засадах активно займаються фізкультурно-оздоровчою роботою з дітьми від 6 до 18 років як на уроках фізичної культури, так і в позаурочний час.

Під час занять фізичною культурою забезпечується інформування учнівської молоді щодо новин спорту, досягнень українських спортсменів.

З метою популяризації спорту та здорового способу життя у 2024 році у закладах освіти проведено Декаду ціннісного ставлення до себе, День фізичної культури та спорту, заходи з нагоди Олімпійського бігу, до Дня захисту дітей тощо. У рамках цих заходів проведено спортивні змагання.

В закладах загальної середньої та дошкільної освіти постійно проводяться Дні здоров'я та Тижні здоров'я, спортивні свята, екскурсії, спортивні змагання з окремих видів спорту, класні години, випуски стіннівок. Традиційно проводяться учнівські шкільні Спартакіади, в рамках яких проводяться змагання за 3-5 видами спорту.

Учні начальних закладів нашого району долучилися до наймасштабніших змагань серед учнів України «Пліч-о-пліч». Команда з футзалу ОЗ «Болградський ліцей», яка стала переможницею серед команд Одеської області, представляла Одещину у всеукраїнських фінальних іграх з футзалу у столиці нашої країни м. Київ.

Всі спортивні заходи висвітлюються засобами масової інформації, на сайтах відділів освіти, культури, на сайтах закладів освіти та на офіційних сторінках Фейсбук.

З метою підвищення фахового рівня вчителів створена професійна спільнота вчителів фізичної культури, на якій вчителі підвищують свої професійні навички, вміння, діляться досвідом роботи, набувають та удосконалюють вже набуті професійні компетенції.

Для зміцнення здоров'я дошкільнят, розвитку рухових умінь і навичок малят чинним законодавством передбачено проведення обов'язкових 2-х занять на тиждень у спортивному залі та занять на вулиці під час прогулянки. В закладах дошкільної освіти району створені всі умови для забезпечення рухової активності, а саме: у повсякденному житті забезпечують рухливі ігри, фізичні вправи, проводять фізкультурні свята і розваги, але якщо навчання в деяких дошкільних закладах проводилися дистанційно, відповідно й заняття в них проводилися дистанційно

Всього в районі охоплено фізкультурно-оздоровчою діяльністю 22 790 осіб, з них: 2 180 до 6 років, 11 922 – від 6 до 18 років, 4 642 – від 19 до 35 років, 4 054 – 36 років і старше. Із загальної кількості осіб 186 особи з інвалідністю (15 – у ЗДО, 105 – у ЗЗСО, 66 – дорослого населення).

В районі особлива увага приділяється і розвитку ветеранського спортивного руху.

Залучаються ветерани фізичної культури і спорту до активної участі у спортивних заходах.

Протягом 2024 року в Болградському районі із загальної кількості ветеранів спорту - 2629 осіб, 1882 ветерана брали участь у 11 видах спорту (волейбол, футбол та футзал, гандбол, теніс, армреслинг, пауерліфтинг, перетягування канату, гирьовий спорт, карате, шашки/ шахи). Всього проведено більше 30 змагань. Значна частина змагань були організовані на підтримку ЗСУ.

В Арцизькій громаді в цьому році футбольний клуб «Буджак-Арциз» брав участь у двох заходах: Чемпіонаті першої ліги Одеської області з футболу серед аматорських команд 2024 року, де посів III місце, та у Кубку Одеської області з футболу пам'яті Миколи Трусевича серед аматорських команд 2024 року, дійшовши до пів фіналу.

Організаційно-практичні заходи щодо розвитку фізичної культури і спорту в територіальних громадах організовуються та проводяться відповідно до Програм розвитку фізичної культури і спорту або Програм соціально-економічного розвитку. Так, з метою покращення умов для реалізації державної та місцевої політики у сфері фізичної культури і спорту, здійснення фізкультурно-масової роботи серед населення, збереження та підтримки в належному технічному стані існуючої мережі спортивних споруд та забезпечення їх ефективного використання для проведення спортивних заходів розпорядженням голови Болградської районної державної адміністрації від 10.12.2024 р. №196/А-2024 затверджено Програму розвитку фізичної культури і спорту в Болградському районі на 2025-2027 роки.

Основним джерелом фінансування галузі розвитку матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту є місцевий бюджет та позабюджетні надходження (кошти громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості).

На фінансування сфери фізичної культури та спорту в Болградському районі у 2024 році було всього заплановано 15 847,19 тис. грн за видатками усіх видів: оплата праці (за винятком працівників закладів освіти, обслуговуючого персоналу), оплата комунальних послуг, соціальне забезпечення (стипендії, грошові винагороди спортсменам, тренерам), фінансування спортивних заходів, фізкультурно-оздоровчої та навчально-тренувальної роботи, придбання спортивного обладнання та інвентарю, проведення капітального ремонту та реконструкції спортивних споруд та видатки на інші заходи та послуги: Арцизька міська рада – 4 183,8 тис. грн; Болградська міська рада – 3 980,5 тис. грн; Буджацька селищна рада – 70,0 тис. грн; Василівська сільська рада – 1 554,2 тис. грн; Городненська сільська рада – 1 252,8 тис. грн; Криничненська сільська рада – 175,0 тис. грн; Кубейська сільська рада – 100,0 тис. грн; Павлівська сільська рада – 77,3 тис. грн; Бессарабська селищна рада – 4 303,6 тис. грн; Теплицька сільська рада – 150,0 тис. грн.

Згідно обліку спортивних споруд, що розміщені на території нашого району, призначені для навчально-тренувальних та фізкультурно-оздоровчих занять, спортивних заходів всього нараховується 210 споруд комунальної власності, з них 148 належать до власності закладів освіти, 21 споруда фізкультурно-спортивним товариствам та ДЮСШ, решта споруд (41) належать іншим підприємствам та організаціям.

Загальна база спортивних споруд району розподілена на:

1. Комплексні спортивні споруди, у кількості 133 одиниці, які складаються з кількох окремих спортивних споруд, поєднані однією територією, розміщені в одній споруді (стадіони, Палаци спорту, басейни з кількома ваннами, комплексні площадки, спортивні корпуси з кількома залами та інші спортивні споруди подібного типу) або розташовані у різних місцях, але носять єдину організаційно-правову форму юридичної особи. До їхнього складу входять: 5 стадіонів з трибунами на 1 500 – 3 000 місць; 72 площинні спортивні споруди; 9 спортивних майданчиків з тренажерним обладнанням; 36 футбольних полів; 7 мультимайданчиків; 19 інших спортивних майданчиків; 42 спортивні зали; 5 стрілецьких тирів (3 з яких не працювали) та ще 9 інших спортивних споруд.

2. Окремі спортивні споруди, які призначені для одного виду спорту у кількості 77 одиниць: 1 стадіон з трибунами від 3 000 місць і більше; 48 площинних споруд; 1 тенісний

корт; 39 футбольних полів; 1 мультимайданчик; 16 спортивних зал; 1 плавальний басейн (не працює); 9 інших спортивних споруд.

Отже, майже у кожному населеному пункті району розташовані локації для занять спортом, які популяризують здоровий спосіб життя серед населення та дозволяють кожному самостійно займатися спортом у будь-який день та час доби. Спортивні майданчики облаштовані спортивним зняряддям та елементами (турнік, бруси, шведська стінка, координаційна лінія, вільний простір для тренувань без зняряддя) і є безкоштовними та відкритими для всіх охочих.

Всі спортивні споруди та майданчики, які знаходяться у використанні підтримуються у належному санітарному стані.

Незважаючи на введення воєнного стану в Україні та встановлені обмеження щодо проведення спортивних змагань через відсутність сховищ і неможливість забезпечення безпеки учасників, протягом звітного періоду учні навчальних закладів, вихованці спортивних закладів брали участь у змаганнях, турнірах, чемпіонатах на рівні громад, району, області, країни та на міжнародному рівні з різних видів спорту.

За даними територіальних громад більше 500 осіб та більше 10 команд взяли участь у змаганнях обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів з вільної боротьби, спортивного та бойового самбо, дзюдо, боксу, футзалу, футболу, волейболу та спортивної акробатики.

За результатами виступів спортсменами було здобуто:

З вільної боротьби:

- 20 золотих медалей (9 – на змаганнях обласного рівня, 8 – на Всеукраїнських змаганнях, 3 – міжнародного рівня);
- 26 срібних медалей (5 – на обласних змаганнях, 16 – на всеукраїнських, 5 – міжнародні змагання);
- 37 бронзових медалей (17 - на рівні області, 10 на державному рівні, 10 медалі міжнародного рівня).

З дзюдо, боксу та самбо:

- 57 золотих медалей (6 обласних, 2 на всеукраїнських, 49 на міжнародних змаганнях та турнірах);
- 49 срібних медалей (4 обласного рівня, 1 на змаганнях державного рівня та 44 міжнародного);
- 87 бронзових медалей (8 на обласних змаганнях, 4 на всеукраїнських та 75 на міжнародних турнірах).

З футболу та футзалу:

- 6 золотих медалей (3 – на Всеукраїнських змаганнях, 3 на міжнародних турнірах);
- 10 срібних (1 – на Всеукраїнських змаганнях, 9 на міжнародних турнірах);
- 9 бронзових медалей (2– на Всеукраїнських змаганнях, 7 на міжнародних турнірах).

З волейболу:

- 1 золота медаль та 1 срібна на обласних змаганнях.

Зі спортивної акробатики:

- 56 золотих медалей (30 – на змаганнях обласного рівня, 5 – на Всеукраїнських змаганнях, 21 – на міжнародних турнірах).
- 30 срібних медалі (9 – на обласних змаганнях, 21 – міжнародні змагання та турніри);
- 25 бронзових медалей (10 - на рівні області, 15- на міжнародних турнірах).

Також, відповідно до єдиного календарного плану Громадської організації "Одеська територіальна організація всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства "КОЛОС" організовано Спортивні ігри «Рухайся до Перемоги» на підтримку Збройних сил України

серед міських, селищних територіальних громад Одеської області 2024 року. Результат – V місце на змаганнях: футбол – 2 місце, шашки – 3 місце, дартс – 2 місце.

Громадською організацією «Колос» організовано участь збірних команд Арцизької та Буджацької громад, які представляли Одеську область на Чемпіонаті України з волейболу серед чоловічих команд (Арциз) та з футболу серед жіночих команд в місті Берегово Закарпатської області на учбовій спортивній базі «Закарпаття». Арцизька громада зайняла 2 місце, Буджацька команда – 1 місце.

Команда Бессарабської селищної громади взяла участь у фіналі Одеської області з баскетболу серед дівчат в рамках обласної спартакіади школярів серед команд II групи. Команда посіла 3 місце. У фіналі Одеської області Бессарабська громада взяла участь вперше.

Протягом звітного періоду працівниками фізичної культури та спорту проведено роботу з удосконалення системи підготовки спортсменів для гідної участі у вищого рівня змаганнях. Спортсмени району різних вікових категорій брали участь у більше ніж 80 територіальних та районних змаганнях.

З метою подальшого розвитку популярних видів спорту Центр «Спорт для всіх» Болградської громади співпрацює з ГО «Дитячо-юнацький футбольний клуб «НІКА БОЛГРАД», ГО «Всеукраїнська всестильова федерація бойових мистецтв», студією флай-йогі та студією Пілатес – Болград, надає підтримку командам самоорганізації – молодіжній баскетбольній команді (надання приміщення для тренувань), футбольній команді «Шторм» (надання спортивних майданчиків для тренувань).

Всі спортивні заходи проводяться адаптовано до реалій воєнного стану.

Культура і туризм

Болградський район – це унікальне місце, де переплітаються різноманітні традиції, звичаї та мови. Українська, болгарська, гагаузька та інші культури – це мікс, що створює особливу атмосферу та робить район привабливим для туристів.

В Болградському районі 70 клубних закладів, з яких 50 – будинки культури та 20 сільських клубів; 69 бібліотек, з яких 43 – публічних, 26 – філій.

Міськими, селищними, сільськими радами затверджені програми розвитку культури.

Основна мета роботи закладів культури району – це національне-патріотичне виховання. Територіальними громадами організовано та проведено виховні заходи патріотичної тематики, спрямовані на популяризацію української мови та національної ідентичності. З метою популяризації української мови працівниками культури проводяться тематичні та клубні події під гаслом «Пізнаємо українську через творчість!». В публічних бібліотеках проводяться літературні читання, презентації та кінопокази - екранізації українською мовою. В Болградській та Арцизькій територіальних громадах запроваджено проект «Показ українського кіно просто неба». В Арцизькій міській територіальній громаді проведено конкурс української патріотичної пісні до Дня Конституції України. В Болградській міській територіальній громаді відбувся фестиваль української творчості «З Україною в серці».

Музеї. Для збереження та популяризації культурної спадщини у районі функціонують 8 музеїв: Болградський історико-етнографічний музей, Болградський музей військової слави, КЗ «Арцизький історико-краєзнавчий музей» Арцизької міської ради, Історико-краєзнавчий музей села Калчева Василівської сільської ради, Історико-краєзнавчий музей села Голиця Василівської сільської ради, Городненський історико-краєзнавчий музей, Кубейський історико-етнографічний музей ім. Касапа Д. Д., Тарутинський Національно-просвітницький центр (музей), і 4 музейних кімнати у селах Оксамитне, Каракурт, Залізничне, Виноградівка.

На території села Мирнопілля Теплицької територіальної громади діє один приватний музей, власником якого є німецький громадянин, колишній переселенець Гельмут Кельм.

В селах Баннівка та Калчева Василівської громади оформлені приватні будинки як «болгарські хатинки» та використовуються, як музеї.

Туризм. Військова агресія росії проти України створила складні умови для розвитку туристичної галузі. Але, незважаючи на це, в районі продовжують функціонувати локації для відпочинку та туристичні маршрути.

Назва туристичного маршруту	Локації маршруту	Територіальна громада
Дорога вина та смаку Української Бессарабії	Центр етнографічного, сільського зеленого туризму і сімейного відпочинку «Фрумушика-Нова»	Бородінська селищна
	Сімейне виробництво м'ясних делікатесів «Балканські ястія». Механа «Балканські ястія»	Болградська міська
	Сімейна сироварня «Щедра околиця»	
	ТМ «Bolgrad winery»	
	ТМ «Villa Tinta»	Криничненська сільська
	Виноробня «Колоніст»	
Зелена садиба «Хлебна кьща»		

У вересні 2024 року інформаційно-туристичним центром Болградської міської ради презентовано чат-бот «Мандруємо Болградщиною», авторкою якого стала викладачка з інформатики Болградського ліцею №2 Наталія Ільїна. Чат-бот «Мандруємо Болградщиною» – це новітній інструмент, який дозволяє легко знаходити цікаві місця, події та маршрути регіону.

Пам'ятки археології, історії та архітектури. На території Болградського району існує 277 пам'яток археології, 86 – історії та архітектури, 7 – об'єктів монументального мистецтва. Всі пам'ятники занесені до державного реєстру та охороняються згідно з діючим законодавством України.

Охорона здоров'я

В умовах децентралізації та реформи адміністративно-територіального устрою одним з найважливіших питань є охорони здоров'я. Станом на кінець 2024 року в районі функціонують 8 закладів охорони здоров'я:

Комунальне некомерційне підприємство «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради є багатопрофільним лікарняним закладом на 170 ліжок з поліклінікою та анестезіологічним відділенням. В центральній опорній лікарні (далі – ЦОЛ) проведена технічна модернізація. За останні роки значно покращена матеріально-технічна база. На сучасному рівні обладнано хірургічне, пологове, анестезіологічне, травматологічне, педіатричне, гінекологічне відділення, працює відділення невідкладної допомоги «Emergency department», з кабінетом телемедичного консультування, оснащено відеоендоскопічними системами – гастродуоденоскопом, колоноскопом, бронхоскопом, гістроскопом, цистоскопом, КТ «Hitachi» на 32 зрізів. В лікарні функціонують 2 операційні з лапароскопічними стійками. Травматологічне відділення забезпечено с-аркою. Матеріально-технічну базу покращено за рахунок капітальних інвестицій та власних коштів.

В 2024 році ЦОЛ укладено договорів з НСЗУ за 16 пакетами медичних послуг на суму 266 005,1 грн.

Здійснився план входження центральної опорної лікарні у спроможну мережу в якості Кластерної лікарні, в межах Одеського госпітального округу.

Розроблена проектно-кошторисна документація для реконструкції реабілітаційного відділення на 20 ліжок, заплановано капітальний ремонт пологового відділення (проект розміщено в екосистемі Dream). Проведено капітальний ремонт терапевтичного відділення за власні кошти лікарні та кошти спонсорів.

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Арцизької міської ради створений з метою реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, що передбачає забезпечення населення доступною, своєчасною, якісною та ефективною первинною медико-санітарною допомогою, до складу якого входять 3 міські та 8 сільських амбулаторій загальної практики – сімейної медицини (далі – ЗПСМ), 9 фельдшерсько-акушерських пунктів (далі – ФАП) та 3 фельдшерських пункти (далі – ФП). З 01.01.2024 року центр обслуговує мешканців Арцизької, Павлівської, Теплицької громад Болградського району та Суворівської (Катлабузької) громади Ізмаїльського району (загальна кількість мешканців – 40 317 осіб).

Первинна медико-санітарна допомога надається за сімейно-територіальним принципом з дотриманням права кожної особи на вільний вибір лікаря. Кількість укладених з лікарями декларацій на кінець 2024 року складає 28 508.

У грудні 2024 року КНП «ЦПМСД Арцизької міської ради» відповідно до проекту Міністерства охорони здоров'я України №9468-UA «Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя» (HERL Ukraine) отримано необхідне обладнання (фотовольтоїчні системи) для сільських амбулаторій с. Виноградівка, с. Делень, с. Главані, с. Задунаївка та міської Арцизької амбулаторії № 2. Монтаж фотовольтоїчних систем планується на перший квартал 2025 р.

Також, у 2024 році КНП «ЦПМСД Арцизької міської ради» взято участь у проекті Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH, в результаті чого в грудні 2024 року Центром отримано мобільну клініку для якісного обслуговування населення.

Комунальне некомерційне підприємство «Болградська центральна районна лікарня» Болградської міської ради – це багатопрофільний медичний заклад, який надає широкий спектр медичних послуг жителям Болградського району. Лікарня оснащена сучасним медичним обладнанням, має досвідчений медичний персонал, розрахована на 200 ліжок та 8 ліжок інтенсивної терапії. У 2024 році лікарнею укладено договорів з НСЗУ за 18 пакетами медичних послуг на суму 85 911 652,660 грн. Кількість пролікованих хворих у 2024 році склала 47 520 осіб.

Для забезпечення належного рівня медичної допомоги у 2024 році придбано апарат ШВЛ високого класу та закуплені медичні інструменти.

З метою забезпечення належного доступу маломобільних груп населення до терапевтичного відділення у 2025 році планується капітальний ремонт хірургічного відділення, облаштування зовнішнього ліфту до другого поверху головного корпусу лікарні та капітальний ремонт двох протипожежних резервуарів.

Комунальне некомерційне підприємство «Болградський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Болградської міської ради надає широкий спектр медичних послуг щодо забезпечення населення доступною, своєчасною, якісною та ефективною первинною медико-санітарною допомогою, до складу якого входять відділення дільниць сімейних лікарів м. Болград, 15 амбулаторій ЗПСМ, 2 ФАП та 2 ФП.

Первинна медико-санітарна допомога надається з дотриманням права кожної особи на вільний вибір лікаря, кількість укладених декларацій на кінець грудня 2024 року складає 43 689. Надання первинної медичної допомоги населенню здійснюється з дотриманням стандартів та уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги та впровадженням нових форм та методів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації захворювань та станів. Центр обслуговує доросле та дитяче населення (загальна кількість населення 63 482 осіб).

Для покращання забезпечення лабораторним обстеженням населення у 2024 році Центром закуплені 6 аналізаторів крові для амбулаторій ЗПСМ та апарати ЕКГ.

Також, у 2024 році переведено до нової будівлі з необхідним оснащенням амбулаторію ЗПСМ в с. Нові Трояни; проведено поточний ремонт будівлі та кабінету профілактичних щеплень амбулаторії ЗПСМ с. Криничне, придбано 11 плантографів, якими оснащенні відділення ЗПСМ м. Болград та амбулаторії ЗПСМ сіл: Василівка, Виноградівка, Городне, Залізничне, Каракурт, Криничне, Кубей, Нові-Трояни, Табаки; придбано офісні меблі для покращання роботи кабінету щеплень та прийомів відділення ЗПСМ м. Болград.

Комунальне некомерційне підприємство "Бессарабська багатопрофільна лікарня" Бессарабської селищної ради є багатопрофільним лікувально-профілактичним закладом, ліжковий фонд якого складає 170 ліжок. В лікарні функціонують наступні відділення: терапевтичне, неврологічне, педіатричне, інфекційне, паліативна медична допомога, хірургічного профілю (урологія, гінекологія, хірургія) та приймально-діагностичне відділення невідкладної медичної допомоги. Щорічно в лікарні отримують стаціонарну допомогу біля 8 000 хворих. У відділеннях хірургічного профілю проводиться понад 1000 операцій. Надається виїзна екстрена консультативна допомога. У 2024 році лікарнею укладено договорів з НСЗУ за 15 пакетами медичних послуг на суму 39 537 245,600 грн.

Комунальне некомерційне підприємство «Бессарабський центр первинної медико-санітарної допомоги» Бессарабської селищної ради заклад охорони здоров'я, що надає первинну медико-санітарну допомогу населенню Бессарабської громади, до складу якого входять 4 амбулаторії ЗПСМ, 8 ФАП та 3 ФП. Кількість укладених декларацій на кінець грудня 2024 року складає 17 556. Фінансове забезпечення підприємства складається з надходжень коштів від НСЗУ та надходження з місцевого бюджету.

Комунальне некомерційне підприємство «Буджацька селищна лікарня» Буджацької селищної ради, відповідно до Наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про ліцензування медичної практики» від 03.05.2024 р. № 764, отримала ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надає медичну допомогу населенню Буджацької громади. Кількість працівників лікарні – 12 осіб. На даний час лікарня розрахована на 20 ліжок.

Комунальне некомерційне підприємство «Буджацький центр первинної медико-санітарної допомоги» Буджацької селищної ради надає широкий спектр медичних послуг мешканцям Буджацької територіальної громади (кількість населення 13861 особа), до складу якого входять 3 амбулаторії ЗПСМ, 5 ФАП та 14 ФП. У 2024 році на безоплатній основі Центром надавалися послуги з вакцинації, невідкладної допомоги, телемедичного консультування, електрокардіографії, загальних клінічних аналізів (в наявності експрес-лабораторія).

У закладах охорони здоров'я Болградського району забезпечено надання медичної допомоги як мешканцям району, так і ВПО та військовослужбовцям, які евакуюються із зон, де ідуть активні бойові дії.

Нажаль, система охорони здоров'я в Болградському районі, як і в багатьох інших регіонах України, стикається з низкою проблем: відсутність молодих спеціалістів (особливо вузьких спеціалізацій); віддаленість населених пунктів, погана якість доріг та відсутність необхідної кількості спеціалізованого транспорту для транспортування хворих ускладнюють доступ населення до якісної медичної допомоги; багато медичних закладів потребують оновлення матеріально-технічної бази, ремонту та модернізації будівель.

Незважаючи на проблеми, в системі охорони здоров'я Болградського району є і позитивні зрушення: модернізація обладнання; реалізація державних програм (впровадження нових медичних технологій, програм вакцинації та скринінгу); розвиток телемедицини, завдяки якій жителі віддалених сіл мають можливість консультуватися з лікарями вищої кваліфікації.

III. ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ БОЛГРАДСЬКОГО РАЙОНУ

Визначення основних цілей та пріоритетних напрямків розвитку Болградського району викликає необхідність проаналізувати стан, в якому перебуває район на даний час за допомогою SWOT-аналізу.

SWOT-аналіз являє собою ефективний метод ідентифікації внутрішніх сильних і слабких сторін і розпізнавання зовнішніх можливостей і загроз. SWOT-аналіз показує, яким чином краще застосувати власні сили і зменшити внутрішні слабкості, оптимально використовуючи зовнішні можливості та усуваючи загрози. Таким чином, SWOT-аналіз зазвичай використовується для виявлення найбільш важливих внутрішніх і зовнішніх факторів, що мають значення для розвитку.

Внутрішні чинники	Сильні сторони	Слабкі сторони
	<p>1. Болградський район має вигідне географічне розташування, знаходиться в південно-західній частині Одеської області, поблизу кордону з Молдовою та Румунією, що сприяє розвитку транспортної інфраструктури, наявність вузлових залізничних станцій є стратегічно важливим фактором та забезпечує транспортне сполучення як з іншими регіонами України, так і з сусідніми країнами.</p> <p>2. Район має сприятливий клімат та значні обсяги родючих сільськогосподарських земель, що забезпечують потужний потенціал для розвитку АПК, а їх ефективне використання сприяє появі як великих так і малих сільськогосподарських підприємств -платників податків та роботодавців.</p> <p>3. Сприятливе бізнес-середовище для сталого розвитку середнього та малого підприємства.</p> <p>4. Значний трудовий потенціал.</p> <p>5. Наявність вільних інвестиційно-привабливих земельних ділянок, має великий потенціал для розвитку альтернативної енергетики, зокрема для будівництва сонячних та вітрових електростанцій, а також інших систем виробництва електроенергії.</p> <p>6. Розвинуте рослинництво, тваринництво (особливо вівчарство), садівництво та виноградарство – фактори, що сприяють створенню підприємств з переробки сільськогосподарської продукції.</p> <p>7. Наявність на території району</p>	<p>1. Демографічний спад, старіння населення та низька народжуваність; масова трудова міграція за межі України молоді і кваліфікованих спеціалістів; сезонне безробіття.</p> <p>2. Застарілі (зношені) об'єкти комунальної власності, особливо водогони і каналізації; відсутність якісної питної води.</p> <p>3. Недостатній розвиток малого підприємства, зокрема діяльності фізичних осіб-підприємців у сфері послуг, розваг, обмежений вибір послуг в транспортній сфері.</p> <p>4. Недостатня захищеність агробізнесу від негативних умов зони ризикованого землеробства.</p> <p>5. Низький рівень доходів населення, в т.ч. «офіційних доходів», низька активність населення, слабка суспільна відповідальність платників податків (щодо бюджетів).</p> <p>6. Невелика кількість промислових підприємств (особливо переробних підприємств сільськогосподарської продукції).</p> <p>7. Відсутність сформованої та затвердженої містобудівної документації в громадах району.</p> <p>8. Неналежна якість дорожнього покриття між населеними пунктами району (особливо в сільській місцевості); відсутність регулярного автобусного сполучення; рух великогабаритного транспорту (без дотримання) вагових обмежень по місцевих дорогах.</p> <p>9. Недостатній рівень матеріально-</p>

	<p>значних родовищ вапняку, видобуток та переробка якого має великі перспективи.</p> <p>8. Ефективна та згуртована місцева влада, талановита молодь.</p>	<p>технічного забезпечення закладів освіти та медицини віддалених сіл; нестача педагогічних та медичних кадрів.</p> <p>10. Низький рівень екологічної свідомості мешканців району; відсутність ефективної системи сортування та переробки відходів, що призводить до виникнення стихійних сміттєзвалищ, винищення зелених насаджень, забруднення ставків та річок.</p>
Зовнішні чинники	Можливості (резерви внутрішні)	Загрози
	<p>1. Збільшення кількості високотехнологічних сільськогосподарських і переробних підприємств, які забезпечуватимуть зростання попиту продовольства району на внутрішньому та зовнішньому ринках, зокрема, на екологічно чисту продукцію, що стимулюватиме розвиток АПК.</p> <p>2. Продовження роботи щодо врегулювання земельних відносин у районі; цільове та ефективне використання вільних земельних ділянок і територій розвитку; реформування в напрямі просторового розвитку (зокрема у контексті комплексного планування розвитку території).</p> <p>3. Участь у державних програмах, спрямованих на поліпшення якості мереж автодоріг та транспортної інфраструктури надасть можливість вирішити питання щодо створення належного, безпечного сполучення між населеними пунктами; модернізація та будівництво систем вуличного освітлення та спостереження.</p> <p>4. Вигідне географічне розташування на межі кордонів з Молдовою і Румунією створює значний потенціал для розвитку торгівлі з сусідніми країнами та країнами ЄС.</p> <p>5. Відновлення меліорації (зрошення); наявність умов та площі для розвитку овочівництва, вирощування різних видів садівничих культур, горіхів, ягідництва та кущових багаторічних культур.</p> <p>6. Посилення інвестиційної та інноваційної активності задля розвитку бізнесу, зростання кількості високотехнологічних сільськогосподарських, переробних та виробничих</p>	<p>1. Зростання рівня військової агресії з боку РФ.</p> <p>2. Ріст інфляції, різке падіння платоспроможності населення та фінансова нестабільність (ризик невиконання бюджетних розписів).</p> <p>3. Негативні наслідки зміни клімату (посухи, сильні зливи, підвищення температури) у Південному регіоні призводить до значних економічних збитків та необхідності адаптування сільськогосподарської діяльності до нових погодних умов. Зниження рівня ґрунтових вод, матиме негативні наслідки для забезпечення населення якісною питною водою.</p> <p>4. Недостатнє фінансування закладів освіти, науки, культури, охорони здоров'я, житлово-комунального та дорожнього господарства.</p> <p>5. Зниження інтересу з боку закордонних інвесторів, насамперед, в умовах затяжних військових дій.</p> <p>6. Зростання вартості енергоносіїв (газ, електроенергія, нафтопродукти) із одночасним зниженням рівня платоспроможності населення.</p>

підприємств, створення сучасної інфраструктури.	
---	--

7. Налагодження міжмуніципального співробітництва громад з сусідніми та іншими районами задля реалізації інфраструктурних, соціальних та культурних проектів, у тому числі – розвиток програм транскордонного співробітництва.	
--	--

Таким чином, завдяки аналізу сильних і слабких сторін району стає можливим більш детальне визначення пріоритетних напрямків та коригування певних тенденцій в процесі розвитку району. Дослідження зовнішніх чинників дозволяє виявити можливості та загрози, які можуть вплинути на подальший розвиток району і спрогнозувати його реакцію на ці виклики. Враховуючи отримані результати, можна сформулювати основні цілі, пріоритетні напрямки та прогнози соціально-економічного розвитку Болградського району у 2025 році.

IV. ЦІЛІ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Основною метою Програми є вирішення соціальних проблем та покращення рівня життя населення, відновлення сталого економічного розвитку району.

Найпріоритетнішим завданням соціально-економічного розвитку району є підтримка Сил оборони і безпеки, а також допомога ветеранам та членам їх сімей!

Задля досягнення поставленої мети актуальні такі цілі та завдання на 2025 рік:

- створення сприятливих умов для активізації діяльності щодо стимулювання залучення інвестиційних ресурсів у розвиток виробництва та соціальної сфери;
- створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності та поліпшення бізнес-клімату в районі;
- забезпечення підвищення ефективності роботи аграрного сектору, сприяння нарощуванню обсягів виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції;
- раціональне використання бюджетних коштів, зміцнення бюджетної та фінансової дисципліни, покращення платіжної дисципліни суб'єктів господарювання;
- підвищення рівня енергоефективності та енергозбереження, сприяння розвитку житлово-комунального господарства;
- підвищення якості надання медичних та освітянських послуг;
- недопущення зниження рівня соціальних стандартів життя населення району, створення умов для зростання заробітної плати, недопущення заборгованості з виплати заробітної плати.

4.1. Промисловість

Пріоритетні напрямки:

- забезпечення стабільного розвитку усіх видів промислової діяльності;
- модернізація та технологічне оновлення виробництва за рахунок впровадження сучасних енерго- та ресурсозберігаючих технологій;
- підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, освоєння нових інноваційних видів високотехнологічної продукції;
- активізація роботи із залучення інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів;

- сприяння приведенню стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС;
- розвиток економічного потенціалу району шляхом розбудови інфраструктури та мережі індустріальних парків, створення нових робочих місць, реалізації проєктів розвитку.

Прогноз обсягу реалізації промислової продукції на 2025 рік

(тис. грн)

Болградський район	2025 рік	Темп росту до очікуваного показника 2024 року
	1 667 000,0	108%

Планується, що обсяг реалізації промислової продукції в Болградському районі в 2025 році складе 1 667 000,0 тис. грн, та зросте у порівнянні з очікуваним показником за 2024 рік на 8,0%.

4.2. Агропромисловий комплекс

Пріоритетні напрямки:

- забезпечення реалізації в районі державних та регіональних програм (грантів) підтримки аграрного сектору, співпраця з FAO ООН.
- створення сприятливих умов для залучення інвестицій в аграрний сектор;
- сприяння модернізації сільськогосподарського виробництва, технічного переоснащення підприємств із зберігання та переробки сільськогосподарської продукції та розбудові мережі промислових холодильних фрукто- та овочесховищ;
- сприяння ефективному використанню земель сільськогосподарського призначення;
- реалізація заходів із розвитку виробництва органічної сільськогосподарської продукції та екологічно чистих продуктів харчування, овочівництва, садівництва та виноградарства;
- сприяння збільшенню обсягів виробництва конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринках продукції (соняшника, кукурудзи, сої, ріпаку, м'яса, молока);
- сприяння нарощуванню чисельності поголів'я худоби та птиці, розвиток вівчарства;
- реалізація заходів з відновлення меліоративних систем району, збільшення площ зрошуваних земель з урахуванням інноваційних технологій;
- підвищення ефективності роботи виноградно-виноробної галузі, її конкурентоспроможності;
- створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в сільській місцевості, залучення ВПО, осіб з інвалідністю та демобілізованих військовослужбовців в підприємницьке середовище.

Прогнозні показники виробництва зернових і зернобобових культур на 2025 рік

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн	Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц
	513 030	48,8

Прогнозується, що обсяг виробництва зернових і зернобобових культур на підприємствах району в 2025 році складе 513 030 тонн. Темп росту виробництва зернових і зернобобових культур в 2025 році до 2024 року складе 104%.

Прогнозні показники виробництва озимого ріпаку на 2025 рік

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн	Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц
	80 745	18,9

Прогнозні обсяги виробництва озимого ріпаку на підприємствах району в 2025 році складуть 80 745 тонн. Темп росту виробництва озимого ріпаку в 2025 році до 2024 року складе 149%.

Прогнозні показники виробництва соняшнику на 2025 рік

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн	Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц
	70 005	23,3

Прогнозується, що обсяг виробництва соняшника на підприємствах району в 2025 році складе 70 005 тонн. Темп росту виробництва соняшника в 2025 році до 2024 року складе 117%.

Прогнозні показники виробництва (валовий збір) винограду на 2025 рік

Болградський район	Обсяг виробництва (валовий збір), тонн	Урожайність, з 1 га зібраної площі, ц
	11 415	46,1

Прогнозується, що обсяг виробництва винограду на підприємствах району в 2025 році складе 11 415 тонн. Темп росту виробництва винограду в 2025 році до 2024 року складе 113%.

Прогнозні показники виробництва продукції тваринництва на 2025 рік

Болградський район	Жива маса сільськогосподарських тварин, реалізованих на забій, тонн	Обсяг виробництва (валовий надій) молока, тонн
	5 922	2054

Прогнозується, що обсяг виробництва м'яса на підприємствах району у 2025 році складе 5 922 тонни, темп росту виробництва м'яса в 2025 році до 2024 року складе 101,5% за рахунок збільшення поголів'я свиней та птиці свійської.

Прогнозується, що обсяг виробництва молока на підприємствах району у 2025 році складе 2054 тонн, темп росту виробництва молока в 2025 році до 2024 року складе 95,6% через зменшення поголів'я ВРХ.

4.3. Житлово-комунальна та дорожньо-транспортна інфраструктура

Пріоритетні напрями:

- залучення інвестицій для реалізації заходів проектів відновлення громад району;
- сприяння в розробці просторово-планувальної документації;
- моніторинг стану забезпечення містобудівною документацією територіальних одиниць району;
- сприяння створенню умов для технічного переоснащення житлово-комунального господарства, якісного водозабезпечення та водовідведення;
- забезпечення реалізації в районі державних та регіональних програм енергоефективності та енергозбереження;
- сприяння розвитку транзитного потенціалу і транспортної інфраструктури району;
- впровадження механізмів ефективного управління відходами.

Ключові кроки:

Водопровідно-каналізаційне господарство

- сприяння модернізації водопровідно-каналізаційного господарства району, підвищення ефективності та надійності його функціонування;
- продовження фінансування заходів з розвитку систем водопостачання та водовідведення (капітальний ремонт, реконструкція та будівництво водопровідно-

каналізаційних мереж, водопровідних і каналізаційних насосних станцій, артсвердловин, каналізаційних очисних споруд та резервуарів для накопичення чистої води);

- встановлення систем доочищення питної води;
- впровадження сучасних технологій та обладнання на об'єктах водопостачання та водовідведення;
- продовження реалізації проєкту «Будівництво Болградського групового водопроводу сільгосподопостачання в Одеській області».

Дорожньо-транспортне господарство

З метою забезпечення доступних та якісних транспортних послуг запропоновано до включення в план ремонту доріг загального користування, які потребують першочергового відновлення проїжджаємості в 2025 році наступні дороги:

№ п/п	Індекс	Найменування автомобільних доріг	Загальна протяжність, км	Протяжність, ділянки, яка потребує ремонту, км
Арцизька громада				
1	Т-16-27	КПП "Серпневе" - Тарутине-Арциз-Сарата (по м. Арциз)	73,5	1
Бессарабська громада				
2	О-162336	Петрівськ-Калачівка-Серпневе	16,67	16,67
3	Т-16-27	КПП "Серпневе" - Тарутине-Арциз-Сарата (по с.Тарутине)	73,5	1
Буджацька громада				
4	Т-16-44	КПП "Лісне" - КПП "Ярославець І" (від с. Лісне до с-ща Буджак)	62,6	22
5	О-162339	/Т-16-44/-Богданівка-Миколаївкана-Старосілля-Міняйлівка-Фараонівка (на ділянці /Т-16-44/-Богданівка-Миколаївка)	35,31	18,915
6	О-162337	Нове Тарутине-Надрічне-Весела Долина- Мирнопілля-Арциз (на ділянці Нове Тарутине-Надрічне-Весела Долина)	66,7	35
7	С-162306	кордон Молдови-Ганівка-Слобідка	13,156	13,156
8	С-162310	Під'їзд до с. Ламбрівка	4,445	4,445
Кубейська громада				
9	Т-16-08	Болград-Кубей-Арциз (від с. Кубей до с. Виноградне)	80,1	21
Павлівська громада				
10	О-160204	Арциз-Татарбунари (від м. Арциз до с. Павлівка)	21,67	7,5

Енергозбереження та енергоефективність

- оптимізація структури виробництва і споживання паливно-енергетичних ресурсів із збільшенням частки нетрадиційних видів палива та відновлюваних джерел енергії;
- скорочення споживання енергоносіїв в бюджетній сфері та житловому фонді, підвищення енергетичної ефективності будівель, забезпечення повного обліку енергоносіїв;

Управління відходами

- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ в межах відповідних територій;
- розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами;
- утримання в належному санітарно-технічному стані паспортизовані сміттєзвалища;
- активізація роботи щодо 100% охоплення населення централізованим вивезенням побутових відходів в населених пунктах;
- реконструкція очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки у м. Арциз.

4.4. Капітальні інвестиції

Пріоритетні напрямки:

- формування інвестиційно привабливого бізнес-середовища з залученням до співпраці підприємців району;
- налагодження співпраці з програмами та проектами міжнародної технічної допомоги, а також міжнародними фінансовими організаціями для розвитку району і територіальних громад;
- покращення інвестиційної промоції району, підготовка та поширення інформаційних матеріалів про інвестиційний потенціал району;
- стимулювання залучення інвестицій шляхом формування в районі мережі індустріальних парків;
- організація та проведення ділових зустрічей, форумів, конференцій «круглих столів», семінарів щодо розвитку бізнесу та презентації інвестиційного/експортного потенціалу району;
- залучення представників бізнес-спільноти району до участі у тематичних заходах: інвестиційних форумах, виставках, бізнес-форумах тощо.

4.5. Фінансові ресурси

Пріоритетні напрями:

- вжиття комплексу заходів, спрямованих на виконання затверджених місцевими радами планових показників по доходах місцевих бюджетів та їх наповнюваності шляхом активізації роботи з детінізації економіки, легалізації заробітної плати та ліквідації податкового боргу, збільшення рентних платежів;
- нарощування доходів місцевих бюджетів шляхом активного відновлення роботи підприємств, малого та середнього підприємництва, зростання заробітних плат;
- проведення раціональної та ефективної бюджетно-податкової політики, дотримання фінансової дисципліни;
- сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку району та територіальних громад;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

Прогнозні показники місцевих бюджетів на 2025 рік по територіальним громадам

По бюджетах об'єднаних територіальних громад Болградського району на 2025 рік заплановані надходження (без урахування трансфертів) у сумі 898 951,0 тис. грн., темп росту складає 96,5% або зменшення відповідно до 2024 року на 32 516,4 тис. грн., у тому числі:

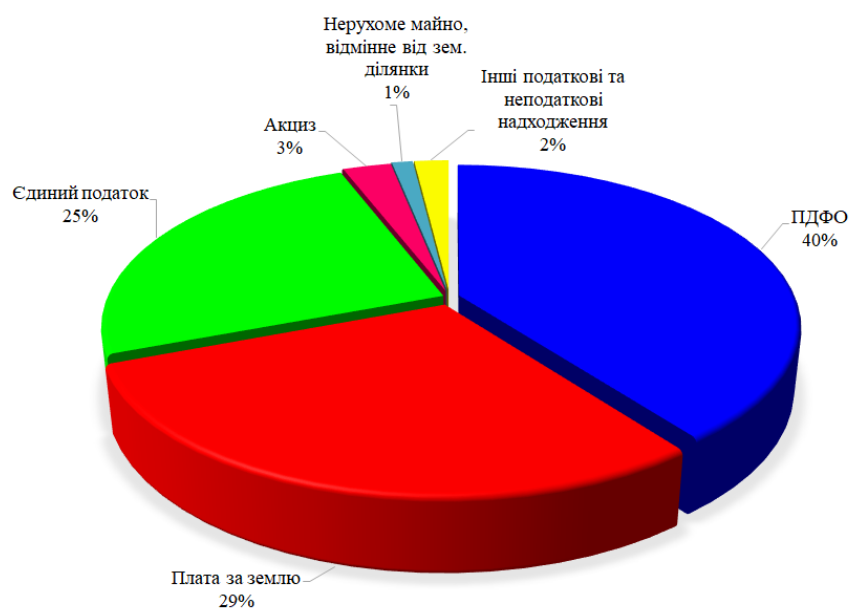
– Надходження плати за землю заплановано на 2025 рік громадами Болградського району у сумі 265 702,4 тис. грн., відхилення до 2024 року – зменшення на 43 861,9 тис. грн. Основний чинник зменшення плати за землю у 2025 році порівняно до 2024 року пов'язаний

із очікуваним зменшенням надходження земельного податку з юридичних осіб, а саме надходження оплати податку від ПАТ «Укрзалізниця».

– Єдиного податку заплановано на 2025 рік у сумі 265 702,4 тис. грн., відхилення до 2024 року – зменшення на 1 119,1 тис. грн., що пов'язано із зменшенням плану єдиного податку з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

– Інші податкові та неподаткові надходження заплановано на 2025 рік у сумі 17 498,8 тис. грн, відхилення до 2024 року – зменшення на 5 026,0 тис. грн..

Не зважаючи на затверджені бюджети територіальними громадами на 2025 рік, з метою збільшення власних надходжень доходної частини місцевих бюджетів, виконавчим органам місцевого самоврядування необхідно продовжити роботу із територіальними органами виконавчої влади для виявлення резервів по місцевих та загальнодержавних податках та зборах, збільшення темпу росту в порівнянні із 2024 роком.

Прогнозні показники основних планових надходжень до місцевих бюджетів громад Болградського району у 2025 році

4.6. Міжнародне співробітництво

Пріоритетні напрямки:

- створення передумов для формування конкурентоспроможного та позитивного міжнародного економічного й інвестиційного іміджу району у світовому просторі;
- сприяння розбудові партнерства, міжмуніципальному, міжрегіональному та транскордонному співробітництву;
- сприяння залученню коштів міжнародних фінансових інституцій та донорських організацій на реалізацію проєктів з підтримки діяльності бізнесу та відбудови економіки в умовах війни, а також просування проєктів повоєнного відновлення та пропозицій району серед потенційних іноземних ділових партнерів;
- забезпечення активної взаємодії з потенційними і діючими учасниками інвестиційного процесу.

4.7. Ринок праці

Пріоритетні напрямки:

- забезпечення надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування;

- надання якісних та своєчасних послуг внутрішньо переміщеним особам та демобілізованим військовослужбовцям;
- сприяння зайнятості ветеранів війни – учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення;
- сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, та демобілізованих учасників бойових дій;
- залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт, які проводяться, для виконання робіт, що мають оборонний характер, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру, що виникли в період воєнного стану;
- оцінка стану трудових ресурсів в громадах району.

Прогнозні показники забезпечення зайнятості та соціального захисту від безробіття по Болградському району

Назва показників	Одиниця виміру	2025 рік прогноз
Витрати Державного фонду сприяння зайнятості по району,	тис. грн.	36583,3
- в тому числі витрати на допомогу з безробіття	тис. грн.	12470,2
Кількість незайнятих осіб, які звернулися з питань працевлаштування у звітному періоді	осіб	3450
Кількість осіб, які отримали статус безробітного,	осіб	2490
- в тому числі внутрішньо переміщених осіб	осіб	150
Кількість незайнятого населення, яке передбачається:	осіб	1340
- працевлаштувати;		
- направити на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації;	осіб	200
- направити на громадські роботи	направлень	0
- направити на спільно-корисні роботи	направлень	1880
Очікувана кількість безробітних на кінець звітного періоду	осіб	1000

Прогнозується, що кількість осіб, які отримають статус безробітного в 2025 році складе 2490 осіб, що на 0,16% більше ніж у 2024 році, очікувана кількість безробітних на кінець 2025 року складе 1000 осіб, що на 2,8% менше, ніж у 2024 році. Кількість безробітних, які передбачається працевлаштувати в 2025 році складе 1340 осіб, темп росту до 2024 року складе 102,5%

4.8. Доходи населення

Пріоритетні напрямки:

- налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати;
- проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо недопустимості використання робочої сили з порушенням трудового законодавства;
- посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю;
- сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці;

- забезпечення реалізації державної політики у сфері соціально-трудових відносин, оплати і належних умов праці, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, та тих, які підлягають звільненню із Збройних Сил України та інших військових формувань;
- розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць;
- підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення.

Прогнозні показники:

- ✓ зростання середньомісячної заробітної плати до 12 781 грн. (темп росту до 2024 року – 11,0 %);
- ✓ скорочення заборгованості із виплати заробітної плати.

4.9. Соціальний захист населення

Пріоритетні напрямки:

- забезпечення своєчасного та у повному обсязі надання населенню всіх видів соціальних допомог, компенсацій, субсидій та пільг, передбачених чинним законодавством, зокрема для Захисників та Захисниць України, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць, а також внутрішньо переміщених осіб, сімей з дітьми, осіб з інвалідністю;
- сприяння розвитку мережі ветеранських просторів, впровадження системи помічника ветерана та наповнення дорожньої карти ветерана;
- сприяння адаптації ветеранів до цивільного життя, інтеграція в суспільство, отримання соціальної та професійної адаптації;
- впровадження ефективних механізмів задоволення базових потреб ВПО та забезпечення доступу до послуг;
- виконання державних програм щодо забезпечення житлом окремих категорій громадян.

Прогнозні показники фінансування соціальних фондів у 2025 році

Назва показників соціальних фондів	Планові показники на 2025 рік, тис.грн.
Допомога при народженні дитини	25252,0
Допомога по вагітності та пологам	1524,0
Допомога при усиновленні	92,9
Допомога при опіці та піклувальникам	12669,8
Допомога одинокій матері	10392,0
Допомога малозабезпеченій родині	84240,0
Допомога особам з інвалідністю з дитинства	75367,8
Допомога особам, які не мають права на пенсію	38248,2
Допомога на догляд за психічно хворими	11388,0
Допомога багатодітним родинам	32634,0
Допомога на догляд за дітьми-сиротами	14217,02
Допомога на догляд за хворою дитиною	890,8
Допомога патронатному вихователю	1045,5
Допомога на осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України (сім'я)	32153,0

Показники соціальних фондів по соціальному захисту населенню в 2025 році фактично очікуються на рівні 2024 року, тільки по напрямкам «допомога на догляд за дітьми-сиротами» очікується зростання у 2,6 рази та «допомога самотній матері» – на 58%.

4.10. Надання адміністративних послуг та цифровізація

Пріоритетні напрямки:

- ✓ розширення інформаційно-технологічних сервісів в роботі ЦНАП;
- ✓ забезпечення комп'ютерною та іншою оргтехнікою, відповідними інформаційними системами та програмами;
- ✓ охоплення адміністративними послугами мешканців віддалених невеликих населених пунктів;
- ✓ створення можливості отримання мешканцями адміністративних послуг в одному міст за простою та зрозумілою процедурою у найкоротший строк за мінімальної кількості відвідувань, популяризація діяльності ЦНАП.

4.11. Державна система захисту прав дітей

Пріоритетні напрямки:

- розвиток системи патронатного виховання;
- соціально-правовий захист дітей, які опинились в складних життєвих обставинах;
- забезпечення роботи єдиної інформаційно-аналітичної системи ЄІАС «Діти», ведення електронного банку даних дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, потенційних усиновителів, опікунів (піклувальників), прийомних батьків та батьків-вихователів;
- попередження та профілактика негативних явищ у підлітковому середовищі, зниження рівня криміналізації серед дітей;
- постійний моніторинг стану соціально-правового захисту дітей, сімей з дітьми, захисту від насильства в сім'ї, заходів з профілактики торгівлі людьми, соціальної роботи з дітьми;
- реалізація проєкту «Родина для кожної дитини: розвиток сімейного патронату» за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) спільно із МБО «Партнерство кожній дитині» на території Болградської громади.

З метою реалізації державної політики, щодо розвитку сімейних форм виховання, охоплення сімейними формами виховання не менше 90 відсотків дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в Болградському районі, в 2025 році, планується додатково створити:

- ДБСТ (дитячі будинки сімейного типу) – 2 (Бессарабська селищна рада);
- прийомні сім'ї – 7 (громади району);
- патронатна сім'я – 1 (Бессарабська селищна рада).

На постійній основі, усіма громадами району, проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед жителів району, щодо можливостей, та переваг при створенні ПС, ДБСТ, патронатної сім'ї, здійснювати пошук кандидатів для створення таких сімейних форм виховання та тимчасового перебування дітей;

4.12. Гуманітарна сфера

4.12.1. Освіта

Пріоритетні напрямки:

- організація в умовах воєнного стану безпечного середовища у закладах освіти всіх рівнів, облаштування відповідних укриттів;

- забезпечення рівного доступу до здобуття дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням потреб та індивідуальних можливостей здобувачів освіти;
- реалізація заходів Концепції «Нова українська школа» у закладах загальної середньої освіти;
- сприяння реалізації програми покращення шкільного харчування;
- модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти усіх рівнів;
- стимулювання запровадження сучасних форм та методів освітнього процесу, організації ефективного дистанційного навчання;
- забезпечення регулярного безкоштовного підвезення дітей (у тому числі спеціальним транспортом) до закладів загальної середньої та дошкільної освіти;
- сприяння в отриманні освітніх послуг особами з особливими освітніми потребами, впровадженні у закладах освіти інклюзивного навчання, функціонуванню інклюзивно-ресурсних центрів;
- виховання всебічно розвиненої, здатної до критичного мислення цілісної особистості, патріота з активною позицією, новатора, здатного змінювати навколишній світ та вчитися впродовж життя.

4.12.2. Фізична культура і спорт

Пріоритетні напрямки:

- сприяння популяризації здорового способу життя серед молоді, профілактика негативних тенденцій у молодіжному середовищі;
- залучення до фізичної активності усіх категорій населення, у тому числі осіб з особливими потребами та учасників бойових дій через впровадження нових форм занять фізичною культурою і спортом, створення для цього належних умов;
- сприяння реалізації проєктів та заходів щодо покращення спортивної інфраструктури у територіальних громадах району, розвиток дитячо-юнацького спорту як в ДЮСШ, так і в спортивних клубах;
- підтримка та популяризація проєкту «Пліч-о-пліч. Всеукраїнські шкільні ліги» серед учнів закладів загальної середньої освіти Болградського району;
- в рамках позакласної роботи з патріотичного та морально-етичного виховання школярів проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») серед учнів закладів загальної середньої освіти Болградського району.

4.12.3. Культура і туризм

Пріоритетні напрямки:

- виконання заходів Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Болградському районі на 2023-2025 роки;
- здійснення заходів з меморіалізації подій, пов'язаних із збройною агресією російської федерації;
- впровадження заходів щодо модернізації та інформатизації бібліотек, запровадження нових інформаційно-бібліотечних послуг на основі інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток музейних та бібліотечних послуг тощо;
- забезпечення належних умов для культурно-пізнавального, оздоровчого відпочинку, доступності туристичних послуг та об'єктів для різних категорій населення шляхом впровадження інклюзивної інфраструктури;
- розвиток гастрономічного туризму та підвищення впізнаваності локальних крафтових виробників;

- розширення та модернізація інфраструктури для забезпечення привабливості району для внутрішніх та міжнародних туристів;
- залучення іноземних та національних інвесторів для розвитку туристичної галузі району;
- створення єдиної онлайн-платформи з актуальною інформацією про туристичні об'єкти, події та маршрути району;
- активізація та розвиток подієвого туризму шляхом розробки щорічного календаря подій, підтримки локальних фестивалів, створення необхідної інфраструктури та залучення місцевих жителів і волонтерів для проведення заходів;
- сприяння розвитку та популяризації внутрішнього туристичного продукту району за допомогою медіаресурсів.

4.12.4. Охорона здоров'я

Пріоритетні напрямки:

- поліпшення здоров'я громадян шляхом створення умов для забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному мешканцю Болградського району;
- підвищення рівня обізнаності населення з ключових питань збереження здоров'я: фізичного, ментального, репродуктивного;
- запровадження нових ефективних методів діагностики захворювань;
- підвищення рівня охоплення населення плановою імунопрофілактикою;
- впровадження в діяльність закладів охорони здоров'я сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій;
- зміцнення матеріально-технічної бази та оснащення закладів медицини сучасним медичним обладнанням;
- можливість дистанційного консультування закладів охорони здоров'я провідними фахівцями за результатами рентгенологічних, ультразвукових і цитологічних досліджень, а також вирішення комплексних питань по постановці діагнозу пацієнтам в складних випадках;
- профілактика захворювань та громадська просвіта.

IV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ І ДОСЯГНЕННЯ ПОСТАВЛЕНИХ ЦІЛЕЙ

Успішне виконання Програми забезпечить:

- ✓ нарощування промислового потенціалу Болградського району;
 - ✓ збільшення питомої ваги продуктів власного виробництва на споживчому ринку;
 - ✓ зростання обсягів реалізації промислової продукції на 8,0%, що складатиме в 2025 році 1 667 000 тис. грн;
 - ✓ збільшення надходжень до місцевих бюджетів;
 - ✓ отримання суб'єктами підприємництва фінансової і грандової допомоги, створення нових робочих місць;
 - ✓ підвищення продуктивності агропромислового комплексу;
 - ✓ збільшення валового збору основної сільськогосподарської продукції;
 - ✓ отримання населенням району якісних житлово-комунальних послуг, оновлення мереж водопостачання;
 - ✓ зменшення енергетичної залежності від традиційних джерел енергії шляхом заміщення альтернативними відновлювальними джерелами енергії;
 - ✓ впровадження механізмів ефективного управління відходами;
 - ✓ поліпшення транспортної доступності в межах району;
 - ✓ збільшення обсягів капітальних інвестицій у розвиток Болградського району, шляхом інформування інвесторів, донорів та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал району;
 - ✓ працевлаштування у всіх сферах економічної діяльності в 2025 році 1340 осіб, що на 2,5% більше ніж в 2024 році;
 - ✓ зростання середньомісячної заробітної плати на 11%, що складатиме в 2025 році 12 781 грн;
 - ✓ гідний рівень соціального захисту для ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць;
 - ✓ підвищення якості та доступності освітніх та медичних послуг;
 - ✓ підвищення рівня знань та використання української мови в усіх сферах життєдіяльності;
 - ✓ забезпечення населення якісними та доступними культурними послугами шляхом підвищення ефективності діяльності закладів культури, впровадження нових форм забезпечення культурними та туристичними послугами, збереження культурної і природної спадщини.
-

Районні програми, реалізація яких здійснюватиметься у 2025 році

№ з/п	Назва програми	Затверджено	Строк дії програми	Відповідальний виконавець програми
1	Програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Болградського району на 2025-2026 роки	Розпорядження від 16.01.2025 №10/А-2025	2025-2026	Відділ оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами районної державної адміністрації
2	Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Болградському районі на 2023-2025 роки	Рішення сесії районної ради від 14.09.2023 №144-VIII	2023-2025	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту районної державної адміністрації
3	Програма розвитку агропромислового комплексу Болградського району Одеської області на 2024-2025 роки	Розпорядження районної державної адміністрації від 02.02.2024 №24/А-2024	2024-2025	Відділ економіки та агропромислового розвитку районної державної адміністрації
4	Програма «Ветеранський простір Болградського району на 2024-2025 роки»	Розпорядження районної державної адміністрації від 14.02.2024 №31/А-2024	2024-2025	Управління соціального захисту населення районної державної адміністрації
5	Програма розвитку фізичної культури і спорту в Болградському районі Одеській області на 2025-2027 рік	Розпорядження районної державної адміністрації від 10.12.2024 №196/А-2024	2025-2027	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту районної державної адміністрації

**Перелік діючих програм в територіальних громадах
Болградського району в 2025 році**

№ з/п	Назва документу	Затверджено рішенням	Строк дії (роки)	Примітка
Арцизька міська рада				
1	Про затвердження Програми по локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Арцизької міської громади на 2021-2026 роки	26.01.2021 №127-VIII	2021-2026	
2	Про затвердження комплексної Програми утримання та ремонту автомобільних доріг загального користування, у тому числі державного, місцевого значення та вулиць і доріг комунальної власності Арцизької міської територіальної громади на 2021-2025 роки.	21.05.2021 №352-VIII	2021-2025	
3	Про затвердження комплексної Програми розвитку житлово-комунального господарства Арцизької міської територіальної громади на 2022-2027 роки	21.01.2022 №1133-VIII	2022-2027	
4	Про затвердження цільової соціальної Програми з національно-патріотичного виховання на період до 2025 року	21.01.2022 №1141-VIII	2022- 2025	
5	Про затвердження цільової соціальної Програми «Арцизька молодь» на 2022-2025 роки	21.01.2022 №1142-VIII	2022-2025	
6	Про затвердження Програми проведення незалежної оцінки об'єктів комунальної власності Арцизької міської територіальної громади для передачі в оренду та відчуження на 2022-2023 роки	21.01.2022 №1148-VIII	2022-2023 2024-2025 (продовження дії)	
7	Про затвердження Програми розвитку земельних відносин Арцизької міської територіальної громади на 2022-2023 роки	21.01.2022 №1150-VIII	2022-2023 2022-2025 (продовження дії)	
8	Про затвердження Програми про надання матеріально-грошової допомоги мешканцям Арцизької міської територіальної громади на 2022-2025 роки	18.02. 2022 №1222-VIII	2022-2025	
9	Про затвердження Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед громадою, забезпечення проведення культурно – масових заходів, здійснення представницьких та інших заходів Арцизькою міською радою на 2022 – 2025 роки	18.02.2022 №1232-VIII	2022-2025	
10	Про затвердження Програми підтримки та покращення екологічного та санітарного стану на території Арцизької міської територіальної громади на 2022-2025 роки	26.08.2022 №168 (рішення виконавчого	2022-2025	

		комітету)		
11	Про затвердження Програми термомодернізації та енергозбереження об'єктів комунальної власності Арцизької міської територіальної громади на 2022-2025 роки	26.08.2022 №180 (рішення виконавчого комітету)	2022-2025	
12	Про затвердження Програми «Поліцейський офіцер громади на 2022-2025 роки»	30.09.2022 №200 (рішення виконавчого комітету)	2022-2025	
13	Про затвердження Програми «Фінансування витрат за надані пільги на послуги зв'язку окремим категоріям громадян на 2023-2025 роки»	20.12.2022 №1479-VIII	2023-2025	
14	Про затвердження Програми компенсації пільгового проїзду окремих категорій громадян у залізничному транспорті на 2023-2025 роки	20.12.2022 №1480-VIII	2023-2025	
15	Про затвердження Програми «Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства на території Арцизької міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	20.12.2022 №1495-VIII	2023-2025	
16	Про затвердження Програми «Благоустрій територій населених пунктів Арцизької міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	20.12.2022 №1496-VIII	2023-2025	
17	Про затвердження Програми підтримки та стимулювання об'єднань співвласників багатоквартирних будинків Арцизької міської територіальної громади на 2023-2025 роки	24.02.2023 №1573-VIII	2023-2025	
18	Про затвердження Програми розроблення схем планування та забудови територій (містобудівної документації) на території Арцизької міської територіальної громади на 2023-2025 роки	21.04.2023 №1650-VIII	2023-2025	
19	Про затвердження Програми розвитку освіти Арцизької міської територіальної громади на 2024 -2026 роки	15.12.2023 №2008-VIII	2024-2026	
20	Про затвердження Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Арцизькій міській територіальній громаді на 2024 – 2025 роки	15.12.2023 №2011-VIII	2024-2025	
21	Про затвердження Програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 - 2025 роки	15.12.2023 №2013-VIII	2024-2025	
22	Про затвердження Програми розвитку та фінансової підтримки Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги	22.12.2023 №2070-VIII	2024-2025	

	Арцизької міської ради» на 2024-2025 роки			
23	Про затвердження Програми забезпечення безоплатного та пільгового відпустку лікарських засобів за рецептами лікарів у разі лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги Арцизької міської ради» на 2024-2025 роки	22.12.2023 №2071-VIII	2024-2025	
24	Про затвердження Програми підтримки лікарських кадрів для Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги Арцизької міської ради» на 2024-2025 роки	22.12.2023 №2072-VIII	2024-2025	
25	Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту Арцизької міської територіальної громади на 2024-2026 роки	22.12.2023 №2073-VIII	2024-2026	
26	Про затвердження програми «Забезпечення проведення нормативно грошової оцінки земель на території Арцизької міської територіальної громади у 2025 році»	21.10.2024 №2679-VIII	2025	
27	Про затвердження міської програми цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Арцизької міської територіальної громади Одеської області на 2025-2028 роки	20.12.2024 №2869-VIII	2025-2028	
28	Про затвердження програми виплати грошових винагород спортсменам Арцизької міської територіальної громади за результатами олімпійських, неолімпійських, параолімпійських та дефлімпійських видів спорту на 2025 рік	20.12.2024 №2872-VIII	2025	
29	Про затвердження програми розвитку культури, туризму та збереження історико-культурної спадщини Арцизької міської територіальної громади на 2025-2027 роки	20.12.2024 №2873-VIII	2025-2027	
30	Про затвердження Програми підтримки лікарських кадрів КНП «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради на 2025-2026 роки»	20.12.2024 №2874-VIII	2025-2026	
31	Про затвердження програми безоплатного та пільгового відпустку лікарських засобів за рецептами лікарів, у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань та зубопротезування учасників бойових дій та осіб прирівняних до них на 2025-2026 роки	20.12.2024 №2875-VIII	2025-2026	
32	Про затвердження програми фінансової підтримки КНП «Арцизька центральна опорна лікарня» на 2025-2026 роки	20.12.2024 №2876-VIII	2025-2026	
Болградська міська рада				

1	Про затвердження Програми висвітлення діяльності Болградської міської ради, її виконавчого комітету, виконавчих органів, комунальних підприємств, організацій, установ і закладів міської ради на 2024-2026 роки	30.11.2023р. № 1950-VIII	2024-2026	
2	Про затвердження цільової Програми "Здоров'я» на 2023-2025 роки" Болградської територіальної громади	22.12.2022р. № 1350-VIII зі змінами	2023-2025	
3	Про затвердження Програми розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Болградської територіальної громади на 2024-2026 роки	08.12.2023р. № 2021-VIII	2024-2026	
4	Про затвердження Програми стимулювання створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків Болградської територіальної громади на 2024-2026 роки	08.12.2023р. № 2022-VIII	2024-2026	
5	Про затвердження Програми з благоустрою території Болградської територіальної громади на 2024 - 2026 роки	08.12.2023р. № 2025-VIII	2024-2026	
6	Про затвердження цільової Програми відшкодування частини кредитів, отриманих об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, на впровадження заходів з енергозбереження в Болградській територіальній громаді на 2024 рік	08.12.2023р. № 2023-VIII	2024-2026	
7	Про затвердження Програми соціального захисту населення Болградської територіальної громади на 2024-2026 роки	30.11.2023р. № 1949-VIII	2024-2026	
8	Про затвердження Програми розвитку туризму в Болградській територіальній громаді на 2024 -2026 роки	30.11.2023р. № 1952-VIII	2024-2026	
9	Про затвердження Програми підтримки малого та середнього підприємництва в Болградській територіальній громаді на 2024 - 2026 роки	30.11.2023р. № 1951-VIII	2024-2026	
10	Про затвердження Програми підтримки молодіжної політики в Болградській територіальній громаді «Молодь Болградщини» на 2024-2026 роки	21.12.2023р. № 2040-VIII	2024-2026	
11	Про затвердження Програми забезпечення громадської безпеки, профілактики злочинності, зміцнення правопорядку, підтримки сил оборони України та мобілізаційної готовності в Болградській територіальній громаді на 2024-2027 роки	08.12.2023р. № 2020-VIII	2024-2027	
12	Про затвердження Програми розвитку земельних відносин та комунальної власності Болградської територіальної громади на	25.05.2023 р. № 1647-VIII зі змінами	2023-2025	

	2023-2025 роки			
13	Про затвердження Програми розвитку культури в Болградській територіальній громаді на 2024-2026 роки	08.12.2023р. № 2024-VIII	2024-2026	
14	Про затвердження Програми підтримки сімей загиблих (померлих) військовослужбовців Збройних Сил України та ветеранів війни, які брали участь в захисті Батьківщини від військової агресії російської федерації проти України, на 2023-2025 роки	23.08.2023 р. № 1796-VIII зі змінами	2023-2025	
15	Про затвердження Програми соціальної підтримки військовослужбовців, сімей полонених і зниклих безвісти військовослужбовців Збройних Сил України та ветеранів війни, які брали участь в захисті Батьківщини від військової агресії російської федерації проти України, на 2023-2025 роки	23.08.2023 р. № 1795-VIII зі змінами	2023-2025	
16	Про затвердження Програми підтримки обдарованих дітей в Болградській територіальній громаді на 2023-2026 роки та Положення про встановлення щорічної премії і стипендії Болградської міської ради	30.03.2023 р. № 1547-VIII зі змінами	2023-2026	
17	Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту в Болградській територіальній громаді на 2024-2026 роки	26.10.2023р. №1905 -VIII	2024-2026	
18	Про затвердження Цільової програми «Громадський бюджет Болградської міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	29.06.2023р. №1696-VIII	2023-2025	
19	Про затвердження Програми взаємодії виконавчих органів Болградської міської ради Болградського району Одеської області та Болградської Державної податкової інспекції ГУ ДПС в Одеської області на 2024-2025 роки	14.11.2024 р. №2604-VIII	2024-2025	
20	Про затвердження Програми фінансової підтримки Болградської районної ради Одеської області на 2025 рік	28.11.2024 р. №2630-VIII	2025	
21	Про затвердження Цільової програми відділу трудового архіву Болградської міської ради Одеської області на 2025-2027 роки	28.11.2024 р. №2628-VIII	2025-2027	
22	Про затвердження Програми цивільного захисту техногенної та пожежної безпеки в Болградській територіальній громаді на 2025-2027 роки	28.11.2024 р. №2627-VIII	2025-2027	
23	Про затвердження Програми оздоровлення та відпочинку дітей на 2025-2028 роки	28.11.2024 р. №2621-VIII	2025-2028	
24	Про затвердження цільової Програми зміцнення міжнародної співпраці та сприяння інвестиційної привабливості Болградської територіальної громади на 2025-2027 роки	28.11.2024 р. №2622-VIII	2025-2027	

Бессарабська селищна рада				
1	Про затвердження Програми забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб та молоді з їх числа Тарутинської територіальної громади на 2021-2025 роки	15.07.2021 №701-VIII	2021-2025	
2	Про затвердження Програми розвиток комунального підприємства «ВУЖКГ» на 2021-2025 роки Тарутинської селищної територіальної громади Болградського району Одеської області	15.07.2021 №705-VIII	2021-2025	
3	Про затвердження Програми розвиток земельних відносин, використання та охорони земель на території Тарутинського району на 2021-2025 роки	15.07.2021 №709-VIII	2021-2025	
4	Про затвердження комплексної Програми розвиток освіти Тарутинської територіальної громади на 2021-2025 роки	17.08.2021 №868-VIII	2021-2025	
5	Про затвердження Програми розвитку місцевого самоврядування Тарутинської селищної ради на 2022- 2025 роки	01.04.2022 №2226-VIII	2022-2025	
6	Про затвердження Програми «Патріот» на території Тарутинської селищної ради на 2023-2025 роки	28.10.2022 №2346-VIII	2023-2025	
7	Про затвердження Програми фінансова підтримка Комунального некомерційного підприємства «Тарутинська центральна лікарня» Тарутинської селищної ради на 2023-2025 роки	23.12.2022 №2406-VIII	2023-2025	
8	Про затвердження Програми розвиток фізичної культури і спорту по Тарутинській селищній територіальній громаді на 2023-2025 роки	23.12.2022 №2409-VIII	2023-2025	
9	Про затвердження Програми розвиток культури в Тарутинській селищній територіальній громаді на 2023-2025 роки	23.12.2022 №2410-VIII	2023-2025	
10	Про затвердження Програми «Облаштування та обслуговування «Пунктів незламності» (пунктів обігріву) по Тарутинській селищній територіальній громаді на 2023-2025 роки.	28.02.2023 №2472-VIII	2023-2025	
11	Про затвердження Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Тарутинської селищної територіальної громади протягом 2023-2028 років.	15.06.2023 №2644-VIII	2023-2028	
12	Про затвердження Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Тарутинській селищній раді на 2023-2025 роки	31.08.2023 №2772-VIII	2023-2025	
13	Про затвердження програми «Молодь Тарутинщини» на 2024-2025 роки	22.12.2023 №2939-VIII	2023-2025	
14	Про затвердження Програми фінансової	22.12.2023	2024-2025	

	підтримки Комунального некомерційного підприємства «Тарутинський центр первинної медико-санітарної допомоги» Тарутинської селищної ради Одеської області на 2024-2026 роки	№2941-VIII		
15	Про затвердження Програми розвитку надання соціальних послуг в Тарутинській селищній територіальній громаді на 2024-2025 роки	22.12.2023 №2942-VIII	2024-2025	
16	Про затвердження комплексної програми соціальної підтримки населення Тарутинської селищної територіальної громади на 2024-2026 роки	22.12.2023 №2943-VIII	2024-2026	
17	Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Тарутинської селищної територіальної громади на 2024-2025 роки	22.12.2023 №2949-VIII	2024-2025	
18	Про затвердження Програми придбання службового житла для лікарів КНП «Бессарабська багатoproфільна лікарня» Бессарабської селищної ради Одеської області та КНП «Бессарабський центр первинної медико-санітарної допомоги» Бессарабської селищної ради Одеської області на 2025-2027 роки	20.12.2024 №3639-VIII	2025-2027	
19	Про затвердження Програми відшкодування різниці між встановленим розміром тарифів на послуги водопостачання, водовідведення, вивозу рідких побутових відходів для населення та економічно обґрунтованими витратами на їх виробництво комунальними підприємствами, що надають комунальні послуги в межах селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	12.12.2024 №3597-VIII	2025-2027	
20	Про затвердження Програми забезпечення національного спротиву та підтримки сил оборони селищною територіальною громадою на 2025-2027 роки	12.12.2024 №3610-VIII	2025-2027	
21	Про затвердження Програми розвитку малого і середнього підприємництва на території Тарутинської селищної територіальної громади на 2024-2026 роки	16.02.2024 №3015-VIII	2024-2026	
22	Про затвердження Програми зміцнення законності, безпеки та порядку на території Тарутинської селищної територіальної громади Болградського району Одеської області «Безпечна Тарутинська громада» на 2024-2025 роки	15.03.2024 №3089-VIII	2024-2025	
23	Про затвердження Програми для кривдників на території Тарутинської селищної територіальної громади на 2024-2026 роки	28.06.2024 №3238-VIII	2024-2026	

24	Про затвердження Комплексної програми захисту прав дітей Бессарабської селищної територіальної громади «Дитинство» на 2025-2027 роки	12.12.2024 №3600-VIII	2025-2027	
25	Про затвердження соціальної програми «Українська родина» на 2025-2028 роки	12.12.2024 №3601-VIII	2025-2028	
26	Про затвердження Комплексної програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб в селищній територіальній громаді на 2025-2026 роки	12.12.2024 №3602-VIII	2025-2026	
27	Про затвердження Програми профілактики правопорушень та забезпечення публічної безпеки на території селищної територіальної громади на 2025 рік	20.12.2024 №3634-VIII	2025	
28	Про затвердження Програми цивільного захисту населення і територій селищної територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2025-2027 роки	20.12.2024 №3635-VIII	2025-2027	
29	Про затвердження Програми інформатизації Тарутинської селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	20.12.2024 №3638-VIII	2025-2027	
30	Про затвердження Програми придбання службового житла для лікарів КНП «Бессарабська багатoproфільна лікарня» Бессарабської селищної ради Одеської області та КНП «Бессарабський центр первинної медико-санітарної допомоги» Бессарабської селищної ради Одеської області на 2025-2027 роки	20.12.2024 №3639-VIII	2025-2027	
Буджацька селищна рада				
1	Про затвердження комплексної Програми захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання "Дитинство" на 2022-2026 роки	17.12.2021 №214-VIII	2022-2026	
2	Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту Буджацької селищної ради на 2021-2025 роки	11.02.2021 №67-VIII	2021-2025	
3	Про затвердження комплексної Програми соціальної підтримки населення Буджацької селищної ради на 2021-2025 роки	11.02.2021 №62-VIII	2021-2025	
4	Про затвердження Програми підтримки розвитку комунальних підприємств КП "Благоустрій Бородінської громади", КП "Весела долина", КП "Височанське", КП "Лісне" Буджацької селищної ради Болградського району Одеської області на 2021-2026 роки	17.08.2021 №165-VIII	2021-2026	
5	Про затвердження Програми "Благоустрій населених пунктів Буджацької селищної територіальної громади на 2022-2025 роки"	20.10.2022 №367-VIII	2022-2025	

6	Про затвердження комплексної Програми "Здоров'я" на 2021-2025 роки	11.02.2021 №64-VIII	2021-2025	
7	Про затвердження Програми розвитку культури Буджацької селищної ради на 2021-2025 роки	11.02.2021 №66-VIII	2021-2025	
8	Про затвердження Програми виплати стипендії обдарованій учнівській молоді Буджацької селищної ради на 2024-2025 роки	22.12.2023 №1418-VIII	2024-2025	
9	Про затвердження Програми підтримки та розвитку медицини на 2024-2025 роки	22.12.2023 №1411-VIII	2024-2025	
10	Про затвердження Програми оздоровлення та відпочинку дітей Буджацької селищної ради на 2024-2026 роки	22.12.2023 №1409-VIII	2024-2026	
11	Про затвердження Програми "Розвитку та фінансової підтримки комунальних підприємств Буджацької селищної ради на 2024-2025 роки"	22.12.2023 №1414-VIII	2024-2025	
12	Про затвердження Цільової програми з надання одноразової адресної соціальної матеріальної допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу, прийомних сім'ях опікунів, піклувальників у 2024-2026 роках	22.12.2023 №1408-VIII	2024-2026	
13	Про затвердження Програми сприяння організації призову громадян на строкову військову службу, приписки до призовної дільниці та підготовки юнаків до військової служби по Буджацькій селищній раді на 2024-2025 роки	22.12.2023 №1416-VIII	2024-2025	
14	Про затвердження Програми відшкодування витрат за надані пільги з безкоштовного зубопротезування для окремих категорій громадян на 2024-2025 роки	22.12.2023 №1407-VIII	2024-2025	
15	Про затвердження Програми забезпечення житлом медичних працівників, які працюють на території Буджацької територіальної громади на 2023-2025 роки в новій редакції	05.10.2023 №1136-VIII	2023-2025	
16	Про затвердження Програми фінансової підтримки лікарів закладів охорони здоров'я, в тому числі лікарів фізичних осіб-підприємців, що надають медичну допомогу на території Буджацької територіальної громади на 2023-2025 роки	02.06.2023 №729-VIII	2023-2025	
17	Про затвердження Програми "Питна вода " Буджацької селищної ради на 2023-2026 роки	09.02.2023 №419-VIII	2023-2026	
18	Про затвердження Програми зміцності законності, безпеки та порядку на території Буджацької територіальної громади Болградського району Одеської області "Безпечна Бородінська громада" на 2024-2025 роки	22.02.2024 №1621-VIII	2024-2025	

	роки			
19	Про затвердження Комплексної програми підтримки учасників АТО та ООС, членів їх сімей - мешканців Буджацької селищної територіальної громади на 2024-2026 роки	22.12.2023 №1410-VIII	2024-2026	
20	Про затвердження Програми забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2024-2026 роки	04.04.2024 №1678-VIII	2024-2026	
21	Про затвердження програми «Зелена громада» Буджацької селищної ради на 2024-2027 роки	08.08.2024 №1865-VIII	2024-2027	
22	Про затвердження Комплексної програми утримання та ремонту автомобільних доріг загального користування, у тому числі державного, місцевого значення та вулиць, доріг комунальної власності Буджацької територіальної громади на 2024-2025 роки	11.10.2024 №1966-VIII	2024-2025	
23	Про затвердження Програми виплат компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі на території Буджацької селищної ради на 2025 рік	03.12.2024 №2145-VIII	2025	
Василівська сільська рада				
1	Про затвердження цільової Програми надання соціальних послуг та інших видів допомоги незахищеним верствам населення Василівської сільської ради на 2024 -2026 роки	19.12.2023 р. №1083-VIII	2024-2026	
2	Про затвердження цільової Програми благоустрою населених пунктів Василівської сільської ради на 2024 -2026 роки	19.12.2023 р. №1084-VIII	2024-2026	
3	Про затвердження цільової Програми розвитку фізичної культури і спорту Василівської сільської ради на 2024 -2026 роки	19.12.2023 р. №1085-VIII	2024-2026	
4	Про затвердження цільової Програми пожежної та техногенної безпеки Василівської сільської ради на 2024 -2026 роки	19.12.2023 р. №1086-VIII	2024-2026	
5	Про затвердження Програми сприяння розвитку волонтерства Василівської територіальної громади на 2024 -2027 роки	19.12.2023 р. № 1089-VIII	2024-2027	
6	Про затвердження Стратегії економічного та соціального розвитку Василівської територіальної громади на період до 2027 року	23.12.2021 р. №483-VIII	До 2027	
7	Про затвердження Програми розвитку і функціонування української мови на 2023-2028 роки у Василівській територіальній громаді	26.09.2023 р. №1006-VIII	2023-2028	

8	Про затвердження Стратегії розбудови системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок в закладах освіти Василівської сільської ради	24.10.2023 р. №1030-VIII	2024-2027	
9	Про затвердження перспективного Плану трансформації та оптимізації закладів загальної середньої освіти Василівської сільської ради на 2024-2027 роки	22.11.2023 р. №1062-VIII	2024-2027	
10	Про затвердження Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Василівської сільської ради на 2024-2027 роки	20.02.2024 р. №1111-VIII	2024-2027	
11	Про затвердження Програми зміцнення законності, безпеки та порядку на території Василівської територіальної громади Болградського району Одеської області «Безпечна Василівська територіальна громада на 2024-2025 роки»	20.02.2024 р. №1112-VIII	2024-2025	
12	Про затвердження Програми розвитку земельних відносин на території Василівської сільської територіальної громади на 2024-2026 роки	22.05.2024 р. №1198-VIII	2024-2026	
13	Про затвердження Програми розвитку малого і середнього підприємництва на території Василівської територіальної громади Болградського району Одеської області на 2024-2025 роки	18.06.2024 р. №1240-VIII	2024-2025	
14	Про затвердження Програми для кривидників	29.10.2024 р. №1352-VIII	2024-2025	
15	Про затвердження цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року	29.10.2024 р. №1353-VIII	2024-2028	
16	Про затвердження програми економічного і соціального розвитку Василівської сільської ради на 2025 рік	12.12.2024 р. №1394-VIII	2025	
17	Про затвердження Програми «Поховання військовослужбовців, які загинули (померли) під час проходження військової служби, ВПО, невідомих та безрідних громадян на 2025 рік	12.12.2024 р. №1399-VIII	2025	
18	Про затвердження цільової Програми захисту прав дітей Василівської сільської ради «Діти громади на 2025-2027 роки	12.12.2024 р. №1403-VIII	2025-2027	
19	Про затвердження програми національного спротиву та територіальної оборони Василівської територіальної громади на 2025 рік	19.12.2024 р. №1461-VIII	2025	
20	Про затвердження Програми інформатизації Василівської сільської ради Болградського району Одеської області на 2025-2027 роки	19.12.2024 р. №1462-VIII	2025-2027	

Городненська сільська рада				
1	Про затвердження місцевих/ регіональних програм Городненської сільської ради Болградського району Одеської області. (Програма "Організація благоустрою населених пунктів Городненської територіальної громади на 2024-2026 роки")	21.12.2023 №1640-VIII	2024-2026	
2	Про затвердження місцевих/ регіональних програм Городненської сільської ради Болградського району Одеської області. (Програма "Організація пожежної безпеки населених пунктів Городненської територіальної громади на 2024-2026 роки")	21.12.2023 р. №1640-VIII	2024 - 2026	
3	Про затвердження комплексної Програми захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання Городненської сільської ради на 2022-2026 роки	23.12.2021 №952-VIII	2022 - 2026	
4	Про затвердження місцевих/ регіональних програм Городненської сільської ради Болградського району Одеської області. (Програма "Розвитку фізичної культури та спорту Городненської територіальної громади на 2024-2026 роки")	21.12.2023 №1640-VIII	2024 - 2026	
5	Про затвердження програми розвитку земельних відносин Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2129-VIII	2025 - 2027	
6	Про затвердження програми Соціального захисту населення «Турбота» Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2131-VIII	2025 - 2027	
7	Про затвердження програми охорони навколишнього природного середовища на території Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2130-VIII	2025 - 2027	
8	Про затвердження програми розвитку культури Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2128-VIII	2025 - 2027	
9	Про затвердження програми « Безпечна громада» на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2132-VIII	2025 - 2027	
10	Про затвердження Програми Інформатизації «Цифрова громада» Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2133-VIII	2025 - 2027	
11	Про затвердження Програми для кривдників	05.12.2024 № 2134-VIII	2025 - 2027	
12	Про затвердження програми цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Городненської сільської ради на 2025 – 2027 роки	05.12.2024 № 2135-VIII	2025 - 2027	
Криничненська сільська рада				
1	Про затвердження Стратегії розвитку Криничненської сільської територіальної	06.10.2023 №631-VIII	До 2027 року	

	громади до 2027 року			
2	Про затвердження Програми соціально-економічного розвитку Криничненської сільської територіальної громади на 2024-2026 роки	22.12.2023 №658-VIII	2024-2026	
3	Про затвердження місцевої цільової Програми надання соціальних послуг та інших видів допомоги вразливим верствам населення сіл Криничне, Коса та Новоозерне на 2024-2026 роки	22.12.2023 №660-VIII	2024-2026	
4	Про затвердження місцевої цільової Програми «Розвиток фізичної культури та спорту в селах Криничне, Коса та Новоозерне на 2024-2026 роки»	22.12.2023 №659-VIII	2024-2026	
5	Про затвердження місцевої цільової Програми «Збереження здоров'я жителів Криничненської сільської територіальної громади на 2024– 2026 роки»	22.12.2023 №661-VIII	2024-2026	
6	Про Програму «Поховання військовослужбовців, які загинули (померли) під час проходження військової служби, внутрішньо переміщених осіб, невідомих та безрідних громадян на 2023-2025 роки»	06.10.2023 №625-VIII	2023-2025	
7	Про затвердження Програми підтримки та розвитку молоді Криничненської сільської територіальної громади Болградського району Одеської області на 2023-2025 роки «Молодь громади»	17.02.2023 №508-VIII	2023-2025	
8	Про затвердження Програми боротьби з амброзією полинолистою на території Криничненської сільської територіальної громади на 2023-2025 роки	22.12.2022 №494-VIII	2023-2025	
9	Про затвердження Програми забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури підвищення стійкості до кризових ситуацій Криничненської сільської територіальної громади на 2024-2026 роки	10.07.2024 №825-VIII	2024-2026	
10	Про затвердження Програми зайнятості населення Криничненської сільської ради Болградського району Одеської області на 2024 -2026 роки	10.07.2024 №826-VIII	2024-2026	
11	Про затвердження Програми інформатизації «Цифрова громада» Криничненської сільської ради на 2024 - 2027 роки	02.05.2024 №771-VIII	2024-2027	
Кубейська сільська рада				
1	Про затвердження Програми цивільного захисту техногенної та пожежної безпеки на території Кубейської сільської ради на 2022-2025рік	02.03.2022 №1062-VIII	2023-2025	
2	Про затвердження Програми розвитку освіти	28.09.2022	2023-2025	

	Кубейської територіальної громади» на 2023-2025 роки	№1324-VIII		
3	Про затвердження Програми розвитку КНП СК «Тріумф» в Кубейській територіальній громаді на 2023-2026 роки	09.02.2023 №1446-VIII	2023-2026	
4	Про затвердження Програми «Розвиток культури в Кубейській сільській раді на 2023 - 2025 роки»	09.02.2023 №1456-VIII	2023-2025	
5	Про затвердження Програми соціального захисту та підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей із сімей, що опинилися в складних життєвих обставинах Кубейської сільської ради на 2025-2027 роки	20.12.2024 №2020-VIII	2025-2027	
6	Про затвердження Програми соціальної підтримки населення Кубейської сільської ради на 2025-2027 роки	20.12.2024 №2021-VIII	2025-2027	
7	Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кубейської сільської територіальної громади на 2025- 2027 роки	20.12.2024 №2018-VIII	2025-2027	
8	Про затвердження програми «Безпечна Кубейська об'єднана територіальна громада» на 2024-2025 роки	01.02.2024 №1780-VIII	2024-2025	
Павлівська сільська рада				
1	Про затвердження Програми локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Павлівської сільської ради	24.12.2020 №51-VIII	2021-2026	
2	Про затвердження Програми надання одноразової матеріальної допомоги жителям , які проживають на території Павлівської сільської територіальної громади	24.12.2020 №55-VIII (зі змінами)	Безстроково	
3	Про затвердження Програми цивільного захисту, техногенної безпеки Павлівської сільської територіальної громади	26.02.2021 №59-VIII (зі змінами)	2021-2024	
4	Про затвердження Положення про відшкодування втрат від недоотримання коштів за фактичне використання земельної ділянки	26.02.2021 №86-VIII	Безстроково	
5	Про затвердження Програми забезпечення та захисту прав дітей у Павлівській сільській територіальній громаді	09.04.2021 №90-VIII	2021-2025	
6	Про затвердження Положення про порядок проведення земельних торгів Павлівською сільською радою	09.07.2021 №138-VIII	Безстроково	
7	Про затвердження Програми поводження з твердими побутовими відходами на території Павлівської сільської територіальної громади	17.12.2021 №259-VIII	2022-2025	
8	Про затвердження Програми охорони навколишнього природного середовища на	17.12.2021 №260-VIII	2022-2025	

	території Павлівської сільської територіальної громади			
9	Про затвердження Програми з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» в Павлівській сільській територіальній громаді	04.02.2022 №292-VIII	2022-2025	
10	Про затвердження Стратегії розвитку Павлівської сільської територіальної громади	17.12.2021 №242-VIII	2021-2025	
11	Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту на території Павлівської сільської територіальної громади	14.12.2022 № 368-VIII (зі змінами)	2023-2025	
12	Про затвердження Положення про порядок встановлення щорічної премії Павлівської сільської ради обдарованим дітям та учнівській молоді за навчальні, творчі та спортивні досягнення	14.12.2022 № 369-VIII (зі змінами)	Безстроково	
13	Про затвердження Програми розвитку культури та охорони культурної спадщини Павлівської сільської територіальної громади	14.12.2022 № 370-VIII	2023-2025	
14	Про затвердження Програми з енергозбереження (підвищення енергоефективності) Павлівської сільської територіальної громади	14.12.2022 № 377-VIII (зі змінами)	2023-2025	
15	Про затвердження Програми «Здоров'я» на території Павлівської сільської територіальної громади	21.12.2023 № 500-VIII	2024-2025	
16	Про затвердження Програми розвитку освіти на території Павлівської сільської ради	21.12.2023 № 502-VIII	2024-2025	
17	Про затвердження Програми оздоровлення та відпочинку дітей на території Павлівської сільської територіальної громади	21.12.2023 № 503-VIII	2024-2025	
18	Про затвердження Програми здійснення компенсацій фізичним особам, які мешкають на території Павлівської сільської ради	21.12.2023 № 509-VIII	2024-2025	
19	Про затвердження Програми соціально-економічного розвитку Павлівської сільської територіальної громади	21.12.2023 № 521-VIII	2024-2025	
20	Про затвердження програми зміцнення законності, безпеки та порядку на території Павлівської сільської територіальної громади Болградського району Одеської області «Безпечна Павлівська сільська територіальна громада» на 2024-2025 роки	23.02.2024 № 528-VIII	2024-2025	
21	Про затвердження програми підтримки військових частин Збройних Сил України на 2024-2025 роки	24.05.2024 № 587-VIII	2024-2025	
22	Про затвердження програми розвитку земельних відносин і охорони земель Павлівської сільської територіальної громади на 2024 – 2025 роки	27.09.2024 № -VIII	2024-2025	
23	Про затвердження програми поліпшення	27.09.2024	2025-2027	

	безбар'єрного простору у Павлівській сільській територіальній громаді на 2025-2027роки	№ 670-VIII		
Теплицька сільська рада				
1	Про затвердження Програми соціального захисту населення "Турбота" на період 2021-2025 років	17.02.2021 №65-VIII	2021-2025	
2	Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку громади Теплицької сільської ради Болградського району Одеської області на 2021-2025 роки	17.02.2021 №66-VIII	2021-2025	
3	Про затвердження Програми цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Теплицької сільської ради Арцизького району Одеської області на 2021 - 2025 роки	17.02.2021 №70-VIII	2021-2025	
4	Про затвердження Програми по локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Теплицької сільської громади протягом 2021-2025 років	17.02.2021 №73-VIII	2021-2025	
5	Про затвердження Програми "ОБДАРОВАНІ ДІТИ - НАШЕ МАЙБУТНЄ" на 2021-2025 роки.	06.04.2021 №125-VIII	2021-2025	
6	Про затвердження Програми розвитку культури на території Теплицької територіальної громади на 2021-2025 роки	17.02.2021 №69-VIII	2021-2025	
7	Про затвердження Програми охорони навколишнього природного середовища Теплицької сільської ради на 2021-2025 роки	14.07.2021 №247-VIII	2021-2025	
8	Про затвердження Програми оздоровлення й відпочинку дітей (зі змінами) Теплицької сільської ради Болградського району Одеської області на 2022 - 2025 роки	12.07.2022 №535-VIII	2022-2025	
9	Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту Теплицької сільської ради Болградського району Одеської області на 2021-2025 роки.	17.02.2021 №72-VIII	2021-2025	
10	Про затвердження Програми національного спротиву та територіальної оборони Теплицької сільської ради Болградського району Одеської області на 2024-2025 роки	22.12.2023 №761-VIII	2024-2025	
11	Про затвердження Програми виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі на території Теплицької сільської ради Болградського району Одеської області на 2024-2025 роки	22.12.2023 №762-VIII	2024-2025	
12	Про затвердження Програми соціальної підтримки сімей з дітьми та молоді на 2024-2025 роки Теплицької сільської ради	22.12.2023 №763-VIII	2024-2025	

	Болградського району Одеської області			
13	Про затвердження Програми безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів, у разі стаціонарного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань на 2024-2025 роки	22.12.2023 №764-VIII	2024-2025	
14	Про затвердження Програми розвитку земельних відносин та охорони земельна території Теплицької сільської ради на 2024-2025 роки (нова редакція).	22.12.2023 №766-VIII	2024-2025	
15	Про затвердження Програми забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури на території Теплицької територіальної громади на 2024-2025 роки	02.02.2024 №1323-VIII	2024-2025	
16	Про затвердження Програми розвитку надання соціальних послуг в Теплицькій селищній територіальній громаді на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1669-VIII	2025-2027	
17	Про затвердження Програми підтримки ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України Теплицької селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1670-VIII	2025-2027	
18	Про затвердження Програми соціальної підтримки жителів Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1671-VIII	2025-2027	
19	Про затвердження Програми фінансової підтримки закладів охорони здоров'я Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1672-VIII	2025-2027	
20	Про затвердження Програми захисту населення і територій Теплицької селищної ради у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1673-VIII	2025-2027	
21	Про затвердження Програми розвитку освіти на території Теплицької селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1674-VIII	2025-2027	
22	Про затвердження Програми розвитку культури на території Теплицької селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1675-VIII	2025-2027	
23	Про затвердження Програми підтримки та розвитку фізичної культури і спорту на території Теплицької селищної територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1676-VIII	2025-2027	
24	Про затвердження Програми благоустрою територій населених пунктів Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1677-VIII	2025-2027	
25	Про затвердження Програми щодо поліпшення водопостачання та	09.12.2024 №1678-VIII	2025-2027	

	водовідведення в Теплицькій ТГ на 2025-2027 роки			
26	Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1679-VIII	2025-2027	
27	Про затвердження Програми з охорони та використання земель Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1680-VIII	2025-2027	
28	Про затвердження Програми відшкодування різниці в тарифах на послуги для населення з централізованого водопостачання та водовідведення, вивезення рідких побутових відходів на 2025 рік	09.12.2024 №1681-VIII	2025-2027	
29	Про затвердження Програми зайнятості на території Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1682-VIII	2025-2027	
30	Про затвердження Програми розвитку землеустрою та містобудування Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1683-VIII	2025-2027	
31	Про затвердження Програми охорони навколишнього природного середовища Теплицької територіальної громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1684-VIII	2025-2027	
32	Про затвердження Програми поводження з безпритульними тваринами та регулювання їх чисельності на території Теплицької громади на 2025-2027 роки	09.12.2024 №1685-VIII	2025-2027	